

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

✉: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501 📠: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@panasztestulet.hu

🌐: www.panasztestulet.hu

Ügyszám: *FRP/3/2013/Pan.*

A Független Rendészeti Panasztestület

10/2014. (I. 22.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹2012. december 27-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2014. január 22-én megtartott zárt ülésén hozott állásfoglalását

á t t e s z i

az intézkedést fogantató szerv – a B. városi Rendőr-főkapitányság kerületi rendőrkapitányságának – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos 2012. december 27-én adta postára panaszbeadványát. Az ügy előzményeként rögzítette, hogy ő egy ún. érdekképviselési vezető, aki a pénzpiacon történt visszaélések kárvallottjait képviseli. A panaszos lakását az elmúlt időszakban többször átkutatták, nagy rendtelenséget hagyva – emiatt ő feljelentéseket tett. 2012. november 16-án ő ezeket a személyeket a lakásában érte, azonban őt nem engedték be – emiatt újra feljelentést tett és elköltözött. A panaszos már nem érzi sajátjának az ingatlant, ugyanis semmi sem ott van elhelyezve, ahová ő azt tette, mivel folyton „átpakolgtatják”. A panaszos feltételezése szerint valamit keresnek nála. Elmondta továbbá, hogy előtte az irodájukból ugyancsak jogtalan módon kítették őket, az érvényben lévő szerződés és felmondási idő ellenére, a PSZAF és az állam elleni peres anyagot pedig az ott talált készpénzzel együtt ellopták.

A panaszos egy hétig volt távol lakásától a panaszbeadvány tárgyát képező eseményt

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

megelőzően. Tisztálkodni ment haza. 2012. november 24-én este számítógépén szeretett volna dolgozni, azonban azt a szóban forgó, általa meg nem nevezett személyek tönkretették. A panaszos levitte a gépet, hogy kicserélje egy másikra, mire azonban kicserélte, a lakásból eltűnt az adathordozó. A panaszos a 112-ön tett bejelentést. A panaszos véleménye szerint az elkövetői kör erősen behatárolható volt, mivel az utcáról 2-3 perc alatt lehetetlen lett volna bejönni, a társasházban pedig többen nem voltak otthon. Mivel nem érkezett senki, a panaszos fél óra múlva megismételte a bejelentést. A rendőröket addig az utcán kellett várnia a hideg idő ellenére, hogy be tudjanak jönni. A kiérkező „rendőrruhás személy” a panaszos kérése ellenére sem volt hajlandó jegyzőkönyvet felvenni. Helyette „furcsán viselkedett”, és a panaszossal szemben tanúsított arroganciát.

A beadvány szerint egyszer csak megjelentek a mentősök, akik közölték, hogy a panaszos elmeállapotának vizsgálatát kell elvégezniük. A panaszos erre mindösszesen annyit reagált, hogy ő köszöni, jól van. Ezután a mentősök feltettek neki pár kérdést (milyen nap van, hányadika, mi a neve, az édesanyja neve stb.), majd távozni akartak, mivel további tennivalójuk nem volt. A rendőrruhás – akin azonosító jelvény, szám nem volt – a mentősöket nem engedte el, és hangosan közölte is, hogy „valami kell”. Ekkor a mentősök egy nyilatkozatot akartak aláírni a panaszossal, közben pedig a rendőr „megkeményítette a hangját”, és kijelentette, hogy ő most azonnal beviszi a panaszost a D. Kórház Pszichiátriájára. A panaszos közölte vele, hogy szombat éjszaka nincs is bent olyan orvos, aki megvizsgálná, és ha a rendőr annyira szeretné, akkor hétfőn – rendelési időben – önként bemegy. Ehhez azt is hozzátette, hogy lakását nem akarta ismét őrizetlenül hagyni. A rendőr azonban az általa elmondottakhoz ragaszkodott. A panaszosnak vissza kellett mennie otthonába zoknit húzni, kikapcsolni a TV-t, számítógépet. A rendőr azonban bejött utána, hivatalos iratokon taposva és leverve mindent, a kályhát pedig lejjebb vette. A panaszos meglepődött a rendőr önkényeskedésén, és kiküldte a lakásból. A rendőr ki is ment. A panaszos jelezte, hogy telefonálni akar a családtagjainak, azonban a rendőr azt mondta, nem lehet. A panaszos visszakérdezett, hogy ez hogyan lehetséges, és úgy érezte, hogy a rendőr reakciója az egész rendőri intézkedés jogszerűségét alapjaiban tette kétségessé. A panaszos becsukta az ajtót és öltözés közben telefonált. A telefonon azt a tanácsot kapta, hogy kérje a rendőr azonosítóját. A panaszos 12-szer szólította fel a rendőrt, aki ennek ellenére sem igazolta magát. A panaszos mindeközben a belső tolózárát rátolta, majd a hevederzárát is rázárta, látva a rendőr hozzáállását. A rendőr erre betörte az ajtót, és a panaszost is odarántotta. Mikor a panaszos hátralépett, a férfi befűjt egyet gázspray-vel – ebből a panaszos teljes bizonyossággal felismerte, hogy a rendőrruhás férfi nem lehet rendőr. A rendőr a panaszost megbilincselte, megrugdosta, haját megtépte, végül pedig beszállította a pszichiátriára, ahol a panaszostól mindenét elvették.

A panaszos kérte a véleménye szerint önkényeskedő intézkedés mielőbbi teljes kivizsgálását, hozzátéve, hogy amit előadott, nem az ötvenes években történt. A panaszbeadvány 2012. december 21-én kelt. A panaszos azt is rögzítette, hogy a beadvány keltének napján kereste a Testületet, de nem tudott kapcsolatba lépni vele, így mivel el kell utaznia, postára adja a beadványt.

2) A Testület titkársága a panaszbeadványt általános ügyszámra iktatta, és a panaszost tájékoztatta beadványának elkészítéséről, valamint arról, hogy az őt ért sérelmek miatt a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező ügyészi szervhez fordulhat.

A panaszos a tájékoztató levélre 2013. február 4-én postára adott beadványával válaszolt. A

panaszos kifejtette, hogy az intézkedő rendőr minden alapvető emberi jogot sértő eljárása végén (betört a lakásába, megostromolta azt, gázspray-vel lefújta, megrugdosta, haját tépte, szidalmazta, nyilvánosan, megszegyenítő módon rángatta a nyílt utcán, stb.) átkutatta lakását. A rendőr illetéktelenül és jogtalanul hatolt be a panaszos otthonába, az ablakon keresztül (a panaszos, illetve hatósági tanúk nélkül), azt feldúlta, átkutatta – a virágok földjét az ülögarnitúrára ill. a parkettára borogatva – végül aztán a panaszos a pszichiátrián találta magát, noha véleménye szerint az ilyen cselekmények elkövetői valók inkább oda.

A panaszos előadta, hogy a Testület létéről sem volt tudomása, mivel sosem volt dolga a rendőrséggel. A Testületről 2012. december 21-én, pénteki napon értesült, amikor a T. utcában leadta panaszát a B. város illetékes kerületi rendőrkapitánysága ellen, mert ott vele nem viselkedtek kulturáltan, nem fogadták el panaszát, csak várakoztatták. A panaszos amint meglátta a falon a Testület hirdetőplakátját, azonnal átment a Széchenyi rkp. 19-be, sajnos azonban nem nyílt alkalom meghallgatására. De a panaszos felírt mindent, sőt, telefonált is, hívását azonban senki nem fogadta. Végül a panaszos az ezt követő első munkanapon feladta a postán levelét, onnan, ahová az ünnepek alatt elutazott. Tehát véleménye szerint minden tőle telhetőt megtett, hogy minél hamarabb felvegye a Testülettel a kapcsolatot, amint létezéséről tudomást szerzett.

A panaszos 19-én (*nehezen olvasható dátum*) szabadult ki a jogtalan intézkedés által rákényszerített helyzetből, és nem hogy 8 nap, hanem 1 sem telt el, hanem azonnal kereste a kapcsolatot a Testülettel, gyorsabb nem is lehetett volna. A panaszosban felmerült továbbá, hogy a Testület nem kívánt ügyével foglalkozni, tekintetbe véve, hogy tudott kórházba szállításáról, a szabadulás időpontjára azonban nem kérdezett rá. Beadványában ezzel kapcsolatban további észrevételeket is tett, utalva rá, hogy az intézkedő rendőr a Testület munkatársainak „kollégája”.

A panaszos kifejtette továbbá, hogy a rendőrség honlapján olvasható olyan tájékoztatás, hogy amennyiben az állampolgárnak kétsége merül fel a rendőr „legalitását” illetően, hívja a 107-et vagy a 112-öt. A panaszos ezt elmondása szerint legalább három alkalommal megtette, azonban eredményt nem ért el. A rendőrön „azonosító igazolvány, névkitűző, rendőr-ruha nem stimmelt”, azonosító száma szintén nem, végül pedig a 18-81-et mondta be, hangosan, karját mutatva – ami azonban a panaszos tudomása szerint a Rendőrség alapításának éve, „és minden rendőrruhán valamilyen mértékben ott van”. Ebből a panaszos arra következtet, hogy a szám nem a rendőr azonosítója volt.

Beadványa hátralevő részében a panaszos kifejtette, hogy esetében olyan alapvető jogot sértő rendőri intézkedésről van szó, melynek vizsgálatára az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése alapján a Testületnek hatásköre van. A panaszos a fentiek alapján kérte a Testület érdemi vizsgálatának lefolytatását.

3) A panaszt a kiegészítő beadvány beérkezését követően a Titkárság panaszszámra iktatta. Az előadó testületi tag 2013. február 22-én küldött tájékoztató levelet a panaszos részére, melyben egyúttal a beadvány pontosítását célzó kérdéseket is intézett hozzá.

A panaszos 2013. március 7-én pontosította beadványát, melyhez egy az intézkedés körülményeiről szóló, 20 oldalas nyomtatott iratsomagot mellékel.

Kézzel írott beadványában a panaszos előadta, hogy az este folyamán legalább öt alkalommal hívta a 112-es segélyhívó számot. Először kb. 21 óra 30 perckor kért intézkedést, majd kb. 22 óra 00 perckor, miután első kérése eredményre nem vezetett. A panaszos megjegyezte, hogy lakásától a kapitányság épülete mindössze másodpercekre van. Harmadszor a panaszos 23 óra 20 és 25 perc között kért segítséget, amikor a rendőrruhás személy agresszivitását tapasztalta, és megkérdőjeleződött benne rendőri mivolta. Végül a panaszos a mentőautóban, bár megbilincselve ült, 23 óra 50 perc és éjfél között még többször próbált telefonálni. A panaszos megjegyezte, hogy vissza is hívta valaki, sérüléseiről és a történekről érdeklődve, de azt nem látta, hogy ki és milyen számról, mert hátra volt bilincselve a keze.

A panaszos előadta továbbá, hogy nem tudja, milyen telefonszámról tette a bejelentéseket – azon négy készülék valamelyikét használta, melyeket magához vett. A beadvány megjelölte a legvalószínűbb telefonszámot. A panaszos a rendőr intézkedését szakszerűtlennek és arrogánsnak találta, és sérelmezi hajának megtépését, rugdosását illetve szidalmazását. A panaszos ezen túlmenően azonban mégis azt fájlalja legjobban, hogy az intézkedő rendőr nem volt hajlandó magát sokszori kérdésére sem igazolni. A panaszosnak arról nincs konkrét tudomása, hogy ki hívta ki a mentőket – véleménye szerint nem az udvarukból értesítették őket. A panaszos pontosításképp előadta, hogy a rendőr nem kért bebocsátást a lakásba, hanem őt szólította fel, hogy jöjjön ki onnan. Erre a panaszos közölte vele, hogy majd akkor megy ki, ha ő igazolja magát. A rendőr továbbra sem igazolta magát, de a sokadik kérés után kilátásba helyezte, hogy ha a panaszos kimegy az udvarra, akkor megteszi, közben azonban teljes testével az ajtónak ugrott. A panaszos emlékei szerint egyáltalán semmilyen tájékoztatást nem kapott a rendőrtől, „aki csak a hangját megkeményítve követelt”. A panaszos szerint a rendőr ruházata sem volt szabályos és beadványában arra utal, hogy ilyen ruházat az állományban nincs rendszeresítve. Elővezetés, elővezetési parancs szóba sem került az intézkedés során.

A beadványhoz csatolt 20 oldalas kiegészítésből a Testület kizárólag a panaszügy elbírálása szempontjából feltétlenül szükséges információk ismertetésére szorítkozik.

A panaszos hosszú ideje pereskedik a Magyar Állammal és a PSZÁF-fel a B.-ügy károsultjaként, és úgy véli, hogy a vele történt események ezzel állnak összefüggésben. Állítása szerint lakását ismeretlen személyek rendszeresen átkutatják, és onnan a peranyag részét képező iratokat, illetve készpénzt visznek el, sőt olyan is előfordult, hogy kizárták – emiatt ő feljelentésekkel is élt. A panaszos a lakásában történt események miatt 2012. november 17-én úgy döntött, elköltözik, hosszabb időre először 2012. november 22-én tért vissza. 2012. november 24-én szombaton a panaszos számítógépén akart dolgozni, de azt valaki tönkretette, ezért levitte vissza a helyére a pincébe, és hozott egy másikat helyette. Ezen öt perces távolléte alatt lakásából eltűnt az adathordozó, melyen a teljes peranyag megtalálható volt. Ebből azt a következtetést vont le, hogy aki az adathordozót elvitte, csak olyan személy lehetett, aki a társasházban lakik – sejteti, hogy konkrét gyanúsítottja is van. A panaszos a 112-ön bejelentette a történeket, rendőri intézkedést kért, de fél óra elteltével sem jött ki senki, ezért újra telefonált. A diszpécser a panaszost arról tájékoztatta, hogy látja a bejelentést, benne van a gépben, csak jó lenne, ha a kapu előtt várná a rendőröket, hogy be tudjanak jönni. A tájékoztatás arról szólt, hogy negyed óra múlva érnek ki a rendőrök, akik már elindultak a kapitányságról, ez azonban a panaszos szerint ellentmondás, mert autóval egy perc sincs az út. A rendőrök végül 22 óra körül értek ki, és az utca végén, a panaszostól

távol álltak meg, gyalog jöttek felé. A panaszos üdvözölte őket és elmondta, mi történt. A rendőrruhás megnézte a lakásbejárat környékét, az érintetlen zárat és a pincét is, és ellenőrizte, hogy valóban nem tartózkodnak-e otthon a közvetlen szomszédok. A panaszos jegyzőkönyv felvételét kérte. Ezt követően a rendőr kiment az utcára, majd mikor pár perc múlva visszajött, félrevonulva suttogott társával – ennek kapcsán a panaszos kérdésére ki is jelentette, hogy nem tartozik rá, miről folyik a szó. Kis idő elteltével kiérkeztek a mentők, akik a panaszos elmeállapotát akarták megvizsgálni. Mivel erősködtek, a panaszos válaszolt kérdéseikre, erre ők meg is állapították, hogy intézkedésre ok nincs. A rendőr erre reagálva közölte, hogy „valami kellene”, és ebben társa is megerősítette. A kínos tanácsalanság közepette a rendőr végül arról akarta meggyőzni a panaszost, hogy menjen el velük a kórházba, elme-vizsgálatra. A panaszos ezzel kapcsolatban kifejtette aggályait, mire a mentősök humorizálni kezdtek. A jegyzőkönyv felvételére a rendőrök kérés ellenére sem voltak hajlandóak. A mentősök végül alá akarták íratni a panaszossal, hogy elmeorvosi vizsgálata feltétlenül szükséges lenne, ő azonban nem kíván velük menni a kórházba – ezzel azonban a panaszos nem értett egyet. A mentős erre annyit mondott, hogy ők így is elmennek, mire az egyik rendőr közölte, hogy a panaszosnak most azonnal be kell mennie velük. A panaszos erre mutatta, hogy ő itthoni ruhában van, mezítláb, zokni és kabát nélkül, ő így nem megy sehova. A beadvány arra is utal, hogy a panaszos határozott meggyőződése szerint az intézkedésnek az volt az egyetlen célja, hogy őt ismét eltávolítsák lakásából.

A panaszos bement a lakásba felöltözni. A rendőr előbb a lábát tette az ajtórésbe, hogy a panaszos azt ne tudja becsukni, majd utána bejött a lakásba a panaszos után. A rendőr nyugodt hangon közölte, hogy a panaszos kapcsolja ki a rádiót, majd lelökte a panaszos hivatalos iratait és rájuk is taposott. A panaszos rászólt, mire ő „cinikusan”, lábát felemelve állította, hogy ő nem taposta. Később a rendőr azt is mondta a panaszosnak, hogy vegye le a kályhát – ezzel kapcsolatban ő nem értette, minek rendelkezik a rendőr az ő otthonában, ahelyett, hogy becsukná a nyitott bejárati ajtót. A panaszos kicsit lejjebb vette a fűtést, a rendőr azonban letekerte. A panaszos erre kiküldte a lakásból, mire ő ki is ment az ajtó elé, be is csukta. A panaszos felöltözött, magához vett néhány mobiltelefont, és telefonálni akart, amikor a rendőr bekopogott, hogy siessen már, mert mindenki rá vár. A panaszos erre azt mondta jó, telefonál a családjának, hogy tudják, miért nincs otthon. Erre a rendőr kijelentette, hogy azt nem lehet, a panaszos kétkedésére pedig hangját felemelte és agresszív hangon meg is ismételte tájékoztatását. A panaszos miután a rendőr őt határozottan felszólította, hogy azonnal hagyja el lakását, a rendőr jelvéyszámát, rendfokozatát kérte. A rendőr erre annyit közölt, hogy majd megmondja, majd ha a panaszos kimegy. A panaszos ebből azt a következtetést vonta le, hogy „egy komoly rendőr nem így viselkedik”, és kijelentette, hogy ő addig ki nem megy, míg a kért információkat meg nem kapja – biztosítékkul pedig a csúszózárat is rátolta az ajtóra. A rendőr ekkor lenyomta a kilincset, be akart jönni, a panaszos pedig azonnal tárcsázta a 112-öt, hogy megtudja, kit küldtek. A vonal pár szó elhangzása után megszakadt, és ugyanez történt, amikor a panaszos szüleit akarta felhívni. A panaszos továbbra is kérte a rendőr azonosítóit, és egyre erősebbé vált gyanúja, miszerint nem rendőri intézkedést foganatosítottak vele szemben. A panaszos sérelmezte, hogy a rendőr abban az ügyben, melyben ő segítségét kérte, nem tett semmit. Beadványában továbbá kifejtette, hogy ha egy rendőr nem igazolja magát, akkor bizonyára nem is rendőr. A helyzet fokozódásával a panaszos végül a hevederzárat is beüzemelte, közben pedig folyamatosan telefonált. A rendőr végül döngetni kezdte a panaszos ajtaját, melyből azt a következtetést vonta le, hogy biztosan be akarja törni. Az ajtó ellenállt, hiába esett neki többször, teljes súlyával. Végül a rendőr odajött az ajtóhoz, és közölte, hogy ő a 18-81-es. Kérésre jelvény helyett a ruháját mutatta, melynek karjára fehér cérnával bele volt hímezve két ovál-félkör alakú búzakalász-szerűség, közte pedig szerepelt a szám. A panaszosnak ez a szám évszámnak tűnt, ezért a telefonba is

bemondta. Ekkor a panaszos üvegsörömpölést hallott, és ahogy hátralépett az ajtótól, már fűjt is be erős sugárban a gázspray. A panaszos arcát marta a gáz, bemenekült a szobába, ahonnan még látta, hogy a rendőr kezével benyúlva a betört ajtón a hevederzarat piszkálja.

A panaszos abban a helyzetben egyetlen lehetőséget látott maga előtt: kiugrott az ablakon, hogy a rendőrségre bemeneküljön. Az ugrást követően nem jutott el a rendőrségre, mert útközben az egyik mentős hátulról felrúgta és lerántotta betonra, majd beszorította a sárba, brutálisan szétszaggatva kabátját. A rendőr – amikor odaért, a panaszost erősen szidalmazta („te kis takony, megfuttattál, majd adok én neked, stb.”), és a panaszosba belerúgott, szorosán megbilincselte, majd felrángatta a földről, és rángatva, lökdösve, hátrabilincselte karjánál fogva beültette a rendőrautó jobb hátsó ülésére. A panaszost lakása elé vitték vissza, ott pedig a másik rendőr is szidalmazni kezdte. A másik rendőr odajött a kocsihoz, benyúlt hátra, megtépkedte a panaszos haját, annál fogva rángatva fejét, dühös szidalmak közepette. A panaszos megkérdezte, mióta tehet ilyet egy rendőr, mire ő annyit mondott, hogy tévedésből történt, a gázspray-vel kapcsolatban pedig kijelentette, hogy az a dezodorja volt. A rendőr a panaszostól lakáskulcsát is kérte, amit ő nem akart neki odaadni, csak abban az esetben, ha őt is odakísérik. Mikor kiszállították a személygépkocsiból, valaki megint belé rúgott, hátulról. A panaszost a rendőrségi villogókkal kivilágított utcán rángatták, megalázva őt ezzel. Végül a beültették a mentőbe, ahol 20-30 percig kellett ücsörögni hátrabilincselve, tépett ruhában, fázva, nem tudva, mi történik. A mentő ajtaja végig nyitva volt. A panaszos lába fájt, vérzett, és hiába jelezte ezt bárkinek, nem látták el sebeit. A panaszos ekkor ismét hívta a 112-őt, csak lehajolva beszélt a telefonba. Amikor jó 20-30 perc múlva visszatért a rendőr, behajította a panaszoshoz kulcsait, majd egy becsmélő kijelentés után szólt, hogy mehetnek. A panaszos hiába kért a mentőben vizet rosszullete miatt, nem adtak neki. Végül annyira rosszul lett, hogy kétoldalt fogva, felemelve kellett bevinni az épületbe. A rendőrök a panaszost átadták a kórház dolgozóinak, majd távoztak. A panaszos ezt követően a pszichiátrián elszenvedett megaláztatásait részletezte.

A panaszosnak utóbb jutott tudomására, hogy a rendőrök – mialatt ő a mentőben tartózkodott – az ablakon keresztül behatoltak a lakásba, és mindent felforgattak. Mikor visszatért, minden szanaszét volt, még a virágföldet is kiborították a szövet ülőgarnitúrára és a parkettára, az édességet pedig megdézsmálták. Beadványa végén a panaszos tételesen összesítette, milyen, őt ért károk miatt tart igényt kártérítésre.

4) A panaszos 2013. április 14-én egy újabb levelet juttatott el a Testülethez, egy 23 oldalas iratesomag kíséretében.

A beadvány a rendőri jelentésekben foglalt valótlan állításokra kíván rámutatni. A panaszos véleménye szerint ilyen valótlanosság, hogy a jelentés szerint ő nem kívánta hozzátartozóit értesíteni – úgy véli, hogy egy ilyen állítás az ügy körülményeit figyelembe véve az életszerűséget teljességgel nélkülözi. A jelentés valótlanul állítja, hogy a panaszost igazoltatták, véleménye szerint nem véletlen, hogy a jelentés a személyi igazolványának számát nem tartalmazza. A panaszos rögzítette, hogy az intézkedő rendőrök köszöntek, ezt közvetően azonban sem nevük, azonosítószámuk, sem az intézkedés ténye, célja közlésére nem került sor. A panaszos szerint tévesen állítja a jelentés, hogy bárki veszélyben lett volna, hiszen egyedül a rendőr pszichés labilitása volt alkalmas veszélyhelyzet előidézésére. A jelentés rosszul jelöli meg a kényszerítő eszköz alkalmazásának helyét, és helytelenül állítja, hogy a panaszos szökni próbált volna. A panaszos hosszasan kifejtett érvelése szerint, azonosítás hiányában rendőri intézkedésről sem lehetett szó, ráadásul egy szabad állampolgár

„oda megy, ahova akar”. Emlékei szerint a kényszerítő eszközök alkalmazására egyáltalán nem történt figyelmeztetés. A panaszos kiemelte, hogy a rendőri intézkedés során egyértelműen megsérült: elsőként a befújt gáztól lett rosszul, utána akkor szerzett sérülést, amikor a rendőr belérúgott – vállát kicsavarták, a szoros bilincselés pedig órákig fájdalmas nyomot hagyott csuklóján. A panaszos véleménye szerint szintén valótlan az az állítás, hogy az intézkedés során anyagi kár ne keletkezett volna, tekintve, hogy ajtaját betörték, az üveget bezúzták, ruházatát szétszakították, iratait eltüntették, telefonját pedig „leszívták”, annak érdekében, hogy ne tudjon telefonálni.

A beadvány újabb részleteket közölt továbbá a rendőrök egyenruhájával kapcsolatban, melyek szerint a rendőr ruhája világosabb-szürke volt, nem olyan mélykék tónusú, mint általában a rendőrök ruhája.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) B. város illetékes kerületi rendőrkapitányságának két r. törzsőrmestere 2012. november 25-én tett jelentést az előző nap a panaszossal szemben fogatosított rendőri intézkedéssel kapcsolatban.

A jelentés biztonsági intézkedés végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szól. A jelentés szerint a panaszossal szemben 2012. november 24-én, 22 óra 19 perckor fogatosítottak intézkedéseket ideiglenes lakcíménél. A jelentés a panaszos nevét, anyja nevét, születési helyét és idejét tartalmazza. A panaszost az Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. tv. (a továbbiakban: Rtv.) 29. §-ának (1) bekezdése alapján igazoltatták, az Rtv. 37. §-ának b) és d) pontjai alapján pedig – önmagát vagy más veszélyeztető állapotára tekintettel, illetve az élet vagy testi épség védelme érdekében – biztonsági intézkedés alá vonták. A kényszerítő eszköz alkalmazásának helye a panaszos lakása volt. A bilincs alkalmazására az Rtv. 48. §-ának c) pontja alapján, szökés megakadályozása érdekében került sor, alkalmazására figyelmeztetés történt.

A bilincset 2012. november 24-én 23 óra 43 perctől 25-én 0 óra 05 percig alkalmazták a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 41. § (4) bekezdésének b) pontja szerint. A rendőri intézkedés során sérülés nem keletkezett, a kényszerítő eszköz alkalmazása anyagi kárt nem okozott.

A jelentés szerint az intézkedés alá vont személy az Rtv. 18. §-ának (1) bekezdése alapján hozzátartozója/ képviselője kiértesítését nem kérte.

Az intézkedés alapjául szolgáló esemény rövid leírása szerint az intézkedő rendőrök 22 óra 19 perckor jelentek meg a panaszos otthonánál, az ügyeletes utasítására. A címen őket a panaszos fogadta, aki kérdésre elmondta, hogy 21 óra 05 és 10 perc közötti időben, amikor ő a pincében volt, valaki a lakásából elvitt 1 db floppy lemezt. Beszámolt róla, hogy ő a B.- és D.-ügyek károsultjainak képviselőjét látja el, bár semmiféle jogi végzettsége nincs. Állítása szerint a lakást már többször kinyitották, valamint őt is titkosszolgálati eszközökkel megfigyelik, mobiltelefonját pedig nem tudja használni, mert azt blokkolják. A lakást

kinyitva megmutatta azt a helyet, ahol a lemez volt. Állítása szerint a lemezen az általa a bíróságra beadott 100 milliárd forint összegű kártérítési igényről szóló dokumentumokat tárolt, azonban a lemezmeghajtót a számítógépben „megmágnesezték”, így az nem tudta beolvasni a lemezt, a másik gépe pedig azt írta ki, hogy üres a lemez. Elmondta még, hogy 2012. november 12-én adta be a bíróságra a per anyagait, és november 13-án reggel, amikor bevásárolni indult, már látta, hogy az egyik kis utcában egy civil ruhás rendőr egy fehér robogón ülve dohányzik. Feltételezése szerint éppen őt figyelte meg. Elmondta, hogy a rendőr civilben volt ugyan, de ő a testtartásáról megismerte, és akkor már tudta, hogy be fognak hozzá törni. Ezen kívül a lakásba többször bejutottak ismeretlenek, akik az ajtót mindig nyitva hagyták maguk után, pedig ő azt be szokta zárni. A két lakásajtó közé különböző faleveleket, vöröshagyma héjat, és egy félig üres 2 literes műanyag flakont rakott ki csapdaként, hogy lássa, ha bementek a lakásába. Elmondta még, hogy a lakásában bent járt személyek egészen biztosan az udvarban laknak, és az 1. számú lakásban tartózkodnak.

Az intézkedő rendőrök az esettel kapcsolatban meghallgatták a fsz. 1. szám alatt lakó Sz. R.-t, aki elmondta, hogy a panaszos furcsán viselkedik, néha mintha magában beszélne. Nem agresszív, csak zavartnak tűnik. A rendőrök a lakásajtókat megtekintették, de azokon semmiféle erőszakos behatolásra utaló jelet nem észleltek. A lakás szinte teljes területén halmokban álltak a régi újságok, valamint az összegyűjtött egyéb holmik, kacatok. A panaszos által elmondottak tartalmának zavarosságára, valamint a lakásban uralkodó állapotokra való tekintettel a r. törzsőrmesterek a helyszínrre az ügyeleten keresztül mentőt kértek.

A mentőszolgálat mentőkocsija 22 óra 50 perckor érkezett meg a helyszínre P. K. mentőápoló vezetésével, aki a panaszost megvizsgálta, majd közölte, hogy térben és időben tájékozott, de mivel az általa előadottakat ő is igen zavarosnak találta, kijelentette, hogy szeretné őt elszállítani a J. Kórház Pszichiátriai Osztályára további vizsgálatok elvégzése céljából. Ezt közölte a panaszossal, aki kérte, hogy a villanyt hadd kapcsolja lakásában. Ekkor a r. törzsőrmester bement vele a lakásba, ahol a villanyt lekapcsolta, majd zoknit és másik cipőt kezdett felvenni. Mivel a lakásban lévő gázkonvektor közvetlen közelében és rajta is újságok voltak, így megkérte, hogy annak teljesítményét vegye le, nehogy a lakásban tűz keletkezzen.

Ezt követően a r. törzsőrmester kilépett a lakásajtó elé, azonban a panaszos hirtelen odaugrott, és az ajtót kulcsra zárta. A r. törzsőrmester többször felszólította, hogy nyissa ki az ajtót, ennek azonban nem volt hajlandó eleget tenni. Az ablakon benézve látszott, hogy mobiltelefont vesz elő, és telefonálni kezd. A panaszos eleinte a felszólításokra nem is reagált, majd odajött az ajtóhoz, ahol a függönyt félrehúzza a rendőr azonosító számát kérte. A r. törzsőrmester megadta a számot, ő azonban továbbra sem volt hajlandó kommunikálni, valamint egyre agresszívebben kezdett viselkedni, csapkodott, kiabált. A r. törzsőrmester a történeteket jelentette az ügyeletesnek, aki a körülményekre való tekintettel engedélyezte, hogy a r. törzsőrmester a lakásba a legkisebb rongálás okozásával bejusson. Ezt követően a lakás belső bejárati ajtajának alsó részén található kb. 20*70 cm-es üveget könyökkel betörte, hogy a zárat kinyissa. Ekkor a panaszos a keze felé rúgott, majd hirtelen átszaladt a szobán és az ablakot kinyitva kimászott az utcára. A rendőrök a panaszos után futottak, akit a B. városi T. F. u. 102. szám alatt értek utol. Mivel többszöri felszólításnak sem tett eleget, így az intézkedés további, zavartalan lebonyolításának biztosítása, valamint az újabb szökés megakadályozása végett kezeit hátrabilincseltek, majd a járőrautóba ültették. Ezt követően visszamentek a lakáshoz, ahol a r. törzsőrmester az ablakon bemászva az előszobában megtalálta a lakáskulcsokat. Az ablakot becsukta, a redőnyt leengedte, majd a lakás belső és

külső bejárati ajtaját biztonságosan bezárta. Ezt követően a kulcsot a panaszosnak átadta. A mentőszolgálat munkatársai segítséget kértek a panaszos kórházba szállításához. A panaszost a r. törzsőrmesterek egyike kísérte a mentőkocsival. A panaszost a mentőszolgálat a J. Kórház Pszichiátriai Osztályára szállította, ahol 0 óra 06 perckor az ügyeletes orvos, Dr. B. Cs. átvette. A fentiekről az intézkedő rendőrök beszámoltak az ügyeletnek, aki jelentés készítésére utasította őket.

A csatolt parancsnoki véleményen nem látszik, hogy az intézkedést minősítő lehetőségek közül melyiket jelölte be a váltásparancsnok, mivel a Testületnek a dokumentum RZS NEO rendszerből letöltött példánya állt csak rendelkezésére.

2) 2013. február 19-én, 08 óra 06 perckor B. város illetékes kerületi rendőrkapitányságán készült jegyzőkönyv az intézkedést fogantató r. törzsőrmester meghallgatásáról, a panaszos bejelentése nyomán indult panaszügyben.

A vizsgáló a tanút tájékoztatta, hogy a panaszos 2012. december 12-én panaszt terjesztett elő, és röviden tájékoztatta a beadvány tartalmáról. A vizsgáló kérte a tanút, hogy nyilatkozzon arról, mikor és milyen körülmények között került sor a panaszolt intézkedésre. A tanú a biztonsági intézkedésről készült jelentésében foglaltakat fenntartotta, és a jelentésben foglaltakkal azonos módon számolt be a bejelentés tartalmáról.

A jegyzőkönyv szerint a szolgálati gépkocsi rendőri jelleggel el volt látva, volt rajta Rendőrség felirat és fényhíd, így nem volt összetéveszthető semmilyen más gépkocsival. Az intézkedő rendőrök megérkezésükkor a napszaknak megfelelően köszöntek, meghallgatták a bejelentőt. A panaszos kiérkezésükkor nyugodt volt, azonban zavaros volt az általa előadott történet, ezért mentőt kértek a helyszínre, hogy megvizsgálják térben és időben való orientáltságát. Állította, hogy őt megfigyelik, és többször betörtek már lakásába, de nem vittek el semmit. Még a mentők kiérkezésekor és a vizsgálatok alatt is viszonylag nyugodt volt, azonban amikor a mentősök közölték vele, hogy őt be kell szállítani a kórházba, kezdett ideges és agresszív lenni. Bement, hogy felöltözzön és, hogy lekapcsolja a villanyt. A r. törzsőrmester bement vele, és szólt neki, hogy kapcsolja le a konvektort, mert az tűzforró volt, és újságok voltak a tetejére és mellé elhelyezve, ami tűzveszélyes. A panaszos a konvektort lekapcsolta. Ekkor a r. törzsőrmester kilépett az ajtón kívülre, hogy nyugodtan tudjon öltözködni. Ezt észlelve, hirtelen odaugrott a lakás bejárati ajtajához, azt becsapta, és kulccsal belülről bezárta. A panaszost a r. törzsőrmester többször felszólította a „törvény nevében”, hogy nyissa ki az ajtót, de ő nem engedelmeskedett. Kiabált bent a lakásban, és csapkodott, illetve követelte, hogy adja meg az azonosító számát. Ezt ő többször is megtette, illetve szolgálati láthatósági mellényére is fel volt tűzve, ami az intézkedés teljes időtartama alatt jól látható volt. Közben a panaszos telefonálni kezdett, de az ajtót továbbra sem volt hajlandó kinyitni. Ezt a r. törzsőrmester jelentette az ügyeletnek, ahonnan engedélyt kapott, hogy a legkisebb rongálással jusson be a lakásba, hogy a megkezdett intézkedést be tudják fejezni. Ekkor törte be a bejárati belső ajtó egyik üvegét a könyökével, hogy azon benyúlva a kulccsal kinyithassa az ajtót. Ekkor a panaszos a keze felé rúgott, de nem találta el. A hangnem kapcsán a r. törzsszázlós elmondta, hogy végig nyugodt, hivatalos hangnemben beszélt, kényszerítő eszköz alkalmazására nem került sor. Ezen utóbbi kijelentésével a r. törzsszázlós feltehetőleg az intézkedés elejére céloz, mert a későbbiekben a bilincs alkalmazásáról beszámol.

A r. törzsőrmester a lakásba nem tudott bejutni, mivel a panaszos belülről kivette a zárból a kulcsot. Ezután átszaladt a szobába, és az ablakot kinyitva kimászott az utcára. Amint a rendőrök látták, hogy a panaszos kiugrott, a ház kapuján keresztül az utcára futottak és utána eredtek. Végül a T. F. u. 102. előtt, a villamosmegálló mögötti részen érték utol. Mivel nem hagyott fel az ellenkezéssel, a r. törzsszázlós megbilincselte, majd a járőrautóba ültette, és visszamentek a lakásához, ahol a Mentőszolgálat munkatársai is várhoztak.

A r. törzsőrmester a panaszost átadta a mentősöknek, majd az általa nyitva hagyott ablakon keresztül bemászott a lakásba, bezárta az ablakot és megkereste a kulcsot, majd leengedte a redőnyt, és a bejárati ajtón kimenne a belső és külső ajtót is bezárta, majd a kulcsot a mentőben tartózkodó panaszosnak odaadta, és közölte vele, hogy a lakást biztonságosan lezárta. Ekkor a mentők elszállították a J. Kórház Pszichiátriai Osztályára.

A vizsgáló ekkor külön rákérdezett, hogy igaz-e a panaszos állítása, miszerint a rendőr „igazolás helyett betörte az ajtót, lesprayzte, majd lebilincselte, belé rúgott, haját tépkedte”. A r. törzsőrmester elmondta, hogy az ajtó betörésére nem került sor, mert a panaszos kiugrott az ablakon és végül az utcán fogták el. Gázspray alkalmazására nem került sor, bilincselésre azonban ellenállása miatt igen. A r. törzsőrmester kifejtette továbbá, hogy a panaszosnak emlékezte szerint „túl sok haja nem volt”, de azt egyébként sem tépte meg egyikük sem.

3) A rendőrkapitányságon a másik intézkedő r. törzsőrmestert is meghallgatták a panaszüggyel tudomására jutott tényekről. A jegyzőkönyv 2013. március 7-én készült.

A r. törzsőrmester járőrpárja előadását megerősítette, és elmondta, hogy mindkettejük szolgálati öltözetén ott volt a jelvény a láthatósági mellényre felrögzítve. A jelvények meglétét a parancsnokok ellenőrzik, szolgálatba lépéskor.

Amikor a r. törzsőrmester kollégája észlelte, hogy a panaszos kiugrott a szoba ablakán, szólt társának, hogy menjen utána. A jelentést tevő r. törzsőrmester rádión beszólt az ügyeletre, hogy küldjenek erősítést. Ezen jegyzőkönyv szerint a mentősök egyike volt az, aki a panaszost a T. F. és az N. J. utca sarkától nem messze utolérte, és visszatartotta. Elfogáskor a panaszost a mentősöktől átvették, és visszavitték a lakásához. Miután járőrtársa bezárta a lakást, a r. törzsőrmester volt az, aki beült a panaszos mellé a mentőbe, hogy bekísérje a kórházba. A r. törzsőrmester kategorikusan kijelentette, hogy sem ő, sem kollégája nem bántalmazta a panaszost, hozzáteve, hogy a mentősök is csak leszorították a földre. Elmondása szerint a panaszos állításai nem fedik a valóságot, mivel gázspray-t nem alkalmaztak, nem rúgtak bele, és a haját sem tépték.

4) 2013. február 28-án a panaszos meghallgatásáról is készült jegyzőkönyv a rendőrkapitányságon. A Testület a jegyzőkönyvből csak azon részleteket emeli ki, melyek a panaszos korábbi beadványaihoz képest releváns, új információkkal szolgálnak.

A panaszos a jegyzőkönyvben elmondta, hogy a rendőrök egy régi Ford Mondeo-val voltak kint lakásánál, és elismerte, hogy a gépkocsin volt rendőrségre utaló jelzés, az rendőri autónak tűnt. A panaszos úgy nyilatkozott, hogy első segélyhívása alkalmával a diszpécser megkérdezte tőle, hogyan lehet bejutni a lakásba, mire ő azt felelte, hogy a rendőrök csak akkor tudnak bejutni, ha beengedi őket – ezért kérte a diszpécser, hogy a panaszos megérkezésükig várakozzon az utcán. A panaszos elmondta, hogy miután beszámolt a

rendőröknek a történekről, együtt megnézték, van-e otthon valaki a szomszéd lakásokban. Be is csengettek, de az egyik Angliában tartózkodik, a másik pedig biztonsági őrként dolgozik és 20 óra tájban ment el, a harmadik pedig akkor feküdt le és zárkózott be, amikor a panaszos a számítógéppel kilépett az ajtaján, így csak a legelső lakás jöhetett számításba, ahol égett a villany. Ezt a rendőr nyugtázta, azonban a panaszos kérésére sem vett fel jegyzőkönyvet.

A további eseményeket a panaszos a korábban már ismertetett panaszbeadványokkal megegyezően adta elő. A jegyzőkönyv hosszasan részletezi, pontosan mit érzékelt a panaszos, amikor a rendőr a gázspray-vel befűjt a lakásba: a panaszos egy erős sugarat látott és a gázspray maró hatását érezte a bal arcán, szemén, illetve homlokán. Előadása szerint gyorsan jobbra lépett, hogy elkerülje hatósugarát, és látta, hogy a sugár egészen a szoba bejáratáig terjed, kb. 3,5-4 méter hosszan. A sugár olyan volt, mint „a köd, vagy páraszerű köd, vagy pára”. A panaszos megerősítette, hogy őt végül a fiatalabbik mentős teperte le, mert a rendőrök csak messze lemaradva futottak mögötte, miután kiugrott az ablakon. A panaszos szerint a mentős volt az, aki fejét a sárba nyomta, kezét hátratekerte kabátját pedig eltépte. A panaszos hangsúlyozta, hogy a szolgálati gépjármű fényhídja és a mentő villogója mindenkinek felhívta a figyelmét a vele történt eseményekre. A jegyzőkönyv kitér rá, hogy az intézkedő rendőrökön nem volt azonosító szám, csak egy sárga mellény.

A Testület itt jegyzi meg, hogy az iratcsomag részeként a panaszos számos egyéb, a Testület részére el nem juttatott beadványát is áttekintette, ezek ismertetése azonban jelen állásfoglalás kereteit nyilvánvalóan meghaladná, így részletezésüktől eltekint.

5) A Testületnek rendelkezésére állt továbbá az ügyeleti eseménynapló, mely tartalmazta az intézkedő rendőrök jelvénytábláját, illetve a panaszos bejelentésének időpontját (21 óra 53 perc).

6) B. város illetékes kerületi rendőrkapitányságának vezetője 2013. április 10-én kelt, az előadó testületi tag részére címzett levelében rögzítette, hogy megkeresést küldött a B. városi rendőr-főkapitányság Gazdasági Igazgatóság Informatikai Osztályának a telefonbeszélgetések hanganyagának kimentésére, azonban a hanganyag feltehetőleg már nem áll rendelkezésre, mert a korábbi tapasztalatok alapján 30 napig őrzik meg a felvételeket. A kapitányságvezető tájékoztatása szerint 26 perc telt el a bejelentés és a helyszínre érkezés között. Tekintve, hogy a bejelentés egy floppy-lemez eltűnéséről szólt, és a kerületben mindössze két járőrpár teljesített szolgálatot, ez nem tekinthető kirívóan hosszú reagálási időnek, mivel sem életveszély, sem a közrend súlyos sérelme nem állt fenn.

A rendőrkapitányság továbbította a B. városi rendőr-főkapitányság Gazdasági Igazgatóság Informatikai Osztály 2013. április 11-én kelt jegyzőkönyvét, melyben a technikus rögzíti, hogy a panaszos telefonszámáról 23 óra 18 és 46 perckor érkezett hívás a központi ügyeletre. A tájékoztatás szerint a hanganyag már nem fellelhető, mivel az Rtv. 42. §-ának (7) bekezdése alapján a hanganyagok megőrzési ideje 30 nap.

7) A Testület a megküldött iratcsomag áttekintésével szerzett tudomást arról, hogy a panaszos nem a Testület előtt élt először panasszal.

A panaszos, elsőként a rendőrséghez címzett panaszbeadványt a 2012. november 24-én foganatosított intézkedéssel kapcsolatban. A beadvány 2012. december 10-én kelt, abból nem tűnik ki, hogy a panaszos azt mikor és pontosan hová adta le. Időközben a panasz eljárás megindult az illetékes kerületi rendőrkapitányságon, a panaszos pedig 2012. december 27-én a Testület részére is eljuttatott egy panaszbeadványt, a két eljárás párhuzamos megindulásáról azonban a Testületet nem tájékoztatta.

B. város érintett kerületének r. őrnagya – még a Testület hivatalos megkeresésének postára adását megelőzően – 2013. március 18-án készült összefoglaló jelentésében egységes szerkezetben foglalta össze a panaszos és az intézkedő rendőrök eljárás során tett nyilatkozatait, illetve a panaszos különböző beadványainak érdemi részeit, majd javaslatot tett a megalapozatlan panasz elutasítására.

A rendőrkapitányság vezetője a panaszos beadványát 2013. március 18-án kelt határozatával első fokon – mint megalapozatlant – el is utasította.

A határozat a panaszos bántalmazásra vonatkozó sérelmeit nem érinti, tekintve, hogy az iratokat az illetékes B. városi Nyomozó Ügyészséghez terjesztették fel. A panasz eljárást a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény szabályai szerint folytatták le.

A határozat szerint nem sikerült feloldani az ellentmondást a panaszos és az intézkedő rendőrök állítási között abban a kérdésben, hogy volt-e jelvény az egyenruhájukon, vagy sem. A kapitányságvezető szerint mivel a panaszos meghallgatása során olyan irracionális kijelentéseket tett, hogy szerinte árendőrök követtek el vele szemben „maffiabűncselekményt”, illetve a rendőrök által viselt egyenruházat rendszeresítettől eltérő színével és formájával kapcsolatosan tett kijelentéseket, számolni kell azzal a lehetőséggel, hogy a szabályos egyenruhát tévesen észlelte. A panaszos azon állítását sem sikerült tényekkel alátámasztani, hogy vele szemben gázspray-t alkalmaztak volna. Az intézkedés akkor vált biztonsági intézkedésből kényszerintézkedéssé, amikor a panaszos az ajtó bezárásával a rendőri intézkedésnek tevőlegesen ellenszegült, annak eredményes befejezését megpróbálta megakadályozni. A biztonsági intézkedés végrehajtására az Rtv. 20. § (1) bekezdésének b) pontja², illetve a Szolgálati Szabályzat 10. §-a alapján került sor. Az ajtó ablakának betörésére az ügyelet jóváhagyásával a Szolgálati Szabályzat 7. §-ának (1)-(3) bekezdései alapján került sor, mert a biztonsági intézkedés alá vont személy az ajtó bezárásával fizikailag akadályozta az intézkedés eredményes lefolytatását. Az intézkedő rendőrök az arányosság követelményét betartották. A bilincs alkalmazására az Rtv. 48. §-a, illetve a Szolgálati Szabályzat 41. §-ában foglalt előírásoknak megfelelően került sor a további szökés megakadályozására.

Az intézkedés egyéb vonatkozásai tekintetében, figyelemmel arra, hogy a kivizsgálás szerint az intézkedés jog- és szakszerű volt, illetve annak hangnemére vonatkozóan sem merült fel olyan adat, mely rendőri mulasztást valószínűsítene, a kapitányságvezető a rendelkező részben foglaltak szerint határozott.

² Feltehetőleg inkább az Rtv. 37. §-ára utal, tekintve, hogy az Rtv. 20. § (1) bekezdésének b) pontja arról rendelkezik, hogy a rendőrt az intézkedés során szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye is igazolhatja.

8) B. város Rendőrfőkapitányának 2013. május 21-én kelt végzéséből a következő információk jutottak a Testület tudomására.

A rendőrfőkapitány az Rtv. 93. §-ának (3) bekezdésére figyelemmel a panaszeljárás felfüggesztéséről döntött. A végzés indokolása szerint a panaszos beadványa nyomán az érintett rendőrkapitányságon indult meg a panaszeljárás, majd a rendőrkapitányság vezetője 2013. március 18-án kelt határozatával a panaszt elutasította. A panaszos a határozattal nem értett egyet, és ellene a törvényes határidőn belül fellebbezést terjesztett elő. A fellebbezés alapján az eljárási iratokat a másodfokú eljárás lefolytatása céljából a B. városi Rendőrfőkapitányságra küldték meg. Megállapítást nyert, hogy a panaszos 2013. január 2-án érkezett, korábbi panaszával azonos tartalmú beadványt juttatott el a Testülethez, kérve eljárásuk lefolytatását. Mivel a Testület a panasz kivizsgálását megkezdte, ezért a rendőrfőkapitány a Testület állásfoglalásáig a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszeljárást felfüggesztette.

III.

1) A Testület mindenekelőtt abban a kérdésben foglalt állást, alkalmas-e a panaszos beadványa érdemi vizsgálatra.

Az Rtv. intézkedés idején hatályos 93. §-ának (1) bekezdése szerint a Testülethez a panaszt az intézkedéstől, ha pedig a panasz előterjesztője az őt ért jogsérelemlről később szerzett tudomást, ettől az időponttól számított nyolc napon belül lehet előterjeszteni.

Ugyanezen szakasz (3) bekezdése szerint a Testület a rendőri szerveknél előterjesztett panaszokról felvilágosítást kérhet, és amennyiben a 92. § (1) bekezdése szerinti eljárásának feltételei fennállnak, erről a panaszost, illetve az eljáró rendőri szervet értesíti. A panaszos az értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el. Az eljáró rendőri szerv a Testulettől kapott értesítés kézhezvételekor köteles az eljárását felfüggeszteni. A (4) bekezdés szerint továbbá amennyiben a panaszos a (3) bekezdés szerint határidőben kéri, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el, a rendőri szerv köteles a panaszt a Testülethez áttenni. Amennyiben a Testület az eljáró rendőri szervet arról értesíti, hogy a határidő eredménytelenül eltelt, a rendőri szerv köteles az eljárását folytatni.

A 93/B. § (2) bekezdése szerint továbbá az intézkedést fogyanatosító szervhez benyújtott panaszt az intézkedést követő harminc napon belül lehet előterjeszteni.

A rendőrkapitányság 2013. május 21-én kelt végzéséből és az egyéb iratokból a Testület megállapította, hogy 2012. november 24-én történt intézkedés miatt a panaszos elsőként a kapitánysághoz címzett panaszbeadványt 2012. december 10-én, a rendelkezésére álló 30 napos határidőn belül. B. város illetékes rendőrkapitányságának vezetője a panaszos beadványát 2013. március 18-án kelt határozatával első fokon – mint megalapozatlant – el is utasította, azonban a panaszos a határozat ellen a törvényes határidőn belül fellebbezést terjesztett elő.

A panaszos 2012. december 27-én a Testülethez is eljuttatta panaszbeadványát, melynek nyomán a Testületnél is megindult a panasz eljárás. A panaszos a rendőrségi panasz eljárás és a Testület eljárásának együttes megindításáról a Testületet tájékoztatni elmulasztotta. A két eljárás párhuzamossága elsőként a rendőrkapitányságnak jutott tudomására, a Testület megkeresésének kézhez vételekor, 2013. március 26-án, tehát már az elsőfokú határozat meghozatalát követően. Így a kapitányság vezetője a panaszos első fokú határozattal szemben előterjesztett fellebbezését a panaszos Testülethez megküldött beadványával együtt értelmezve úgy tekintette, hogy a panaszos azt kívánja, hogy panasz eljárás lefolytatásába a Testület másodfokon kapcsolódjon be.

A panaszos ettől függetlenül a Testület felhívására igazolási kérelmet is előterjesztett.

A Testület az Rtv. 93. §-ának (3) és (4) bekezdései alapján a panaszbeadványt érdemi vizsgálatra alkalmasnak tekintette.

2) A Testület ezt követően vizsgálta, hogy valamennyi, a beadványokban előadott sérelem vizsgálatát elvégezheti-e.

Az Rtv. – intézkedés idején hatályos – 92. §-ának (1) bekezdése szerint akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.

A jogszabályhely alapján a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházat-csomag-, járműátvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegosztatás stb.),

tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

Tekintettel arra, hogy a Testület kizárólag a Rendőrség tevékenységének jogszerűségi vizsgálatára jogosult, hatáskörének hiányát kellett megállapítania a panaszos azon sérelmeire nézve, melyek kifejezetten a mentőszolgálat munkatársaira, valamint a pszichiátriai intézetben elszervezett bánásmódra vonatkoztak.

IV.

A Testület álláspontja szerint a rendőri fellépés érintette a panaszosnak Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) II. cikkében rögzített emberi méltósághoz való jogát, az abból levezethető testi integritáshoz és testi épséghez való jogát, VI. cikk (1) bekezdésében biztosított magánlakás sérthetlenségéhez fűződő jogát, XIII. cikk (1) bekezdése szerinti tulajdonhoz való jogát, valamint XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz fűződő jogát – az alábbiak szerint.

1) A panaszos beadványában előadta, hogy a 112-es segélyhívó számra tett bejelentést, mert lakásából elloptak egy adathordozót, melyen jelentős értékű információkat tárolt. A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök kiérkezésére várakoznia kellett. Az első bejelentést fél órával követően újra telefonált, ezt követően a rendőröket az utcán kellett várnia a hideg idő ellenére. A beadvány általánosságban utal rá, hogy a rendőrök nem a panaszos bejelentésével foglalkoztak, hiszen jegyzőkönyvet sem vettek fel.

a) A Testület elsőként vizsgálta, keletkezett-e intézkedési kötelezettsége a rendőröknek a panaszos bejelentése nyomán.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A panaszos saját előadása szerint egy elromlott számítógépet akart kicserélni egy működőre, ezért ment le a pincehelyiségbe. Lakása ajtaját becsukta, de kulcsra nem zárta be. Miután két-három perc elteltével visszatért a lakásba, eltűnt az adathordozó, melyen különböző peres ügyeinek anyagát tárolta. A panaszos véleménye szerint a tárolt adatok jelentős értéket képviseltek, ezért a 112-es telefonszámon bejelentette a lopást.

A bejelentésről készült hangfelvétel a Testületnek nem állt rendelkezésére, azonban a tényállás feltárása szempontjából ez nem okozott nehézséget, mivel a rendőrkapitányság a bejelentés tartalmát illetően nem vonta kétségbe a panaszos által előadottakat.

Az intézkedő r. törzsőrmesterek jelentésükben rögzítik, hogy az ügyeletes utasítására jelentek meg a panaszos otthonánál, aki őket a helyszínen tájékoztatta arról, hogy 21 óra 05 és 10 perc közötti időben, amikor ő a pincében volt, valaki elvitt lakásából 1 db floppy lemezt. A panaszos elmondta továbbá, hogy a lemez tartalma érdekképviselési tevékenységéhez kapcsolódik, azon a bíróságra beadott 100 milliárd forint összegű kártérítési igényről szóló dokumentumokat tárolt.

A fentiek alapján a Testület tényként kezelte, hogy a panaszos egy lopás elkövetését jelentette be a rendőrségen, mely – függetlenül attól, hogy az elkövetési tárgy értéke szerint bűncselekményi, vagy szabálysértési kategória – a közbiztonságot nyilvánvalóan veszélyeztető cselekmény.

A Testület ebből kiindulva megállapította, hogy a panaszos bejelentése, amellyel a cselekmény elkövetését a rendőrség tudomására hozta, intézkedési kötelezettséget keletkeztetett a rendőrség oldalán.

b) Ezt követően a Testület azzal foglalkozott, mennyiben tettek eleget a rendőrök ezen kötelezettségüknek. A panaszos nem volt elégedett sem az intézkedés gyorsaságával, sem annak hatékonyságával.

i) Beadványaiban a panaszos előadta, hogy először kb. 21 óra 30 perckor kért intézkedést, majd kb. 22 óra 00 perckor, miután első kérése eredményre nem vezetett. A panaszos megjegyezte, hogy a kapitányság lakásától másodpercekre van. A rendőrök végül 22 óra körül értek ki, és ráadásul az utcán kellett rájuk várakoznia a hidegben.

Az ügyeleti eseménynapló szerint az intézkedő rendőröket a panaszos bejelentésének vételekor, 21 óra 53 perckor küldték a helyszínre, és oda 22 óra 19 perckor érkeztek ki. A kapitányságvezető ezen adattal egybevágó tájékoztatása szerint 26 perc telt el a bejelentés és a helyszínre érkezés között, véleménye szerint pedig ez nem tekinthető kirívóan hosszú reagálási időnek. A bejelentés egy floppy-lemez eltűnéséről szólt, a kerületben mindössze két járőrpár teljesített szolgálatot, és sem életveszély, sem a közrend súlyos sérelme nem állt fenn.

A bejelentés időpontjának a Testület a rendőrségi eseménynaplóban szereplő 21 óra 53 percet tekintette, mivel a panaszos saját elmondása szerint is csak közelítő pontossággal jelölte meg a 21 óra 30 perces időpontot beadványában. A panaszos szerint a rendőrök „22 óra körül” értek ki, melyet az elkészült rendőri jelentések és az eseménynapló egyaránt 22 óra 19 percben konkretizáltak, így tehát a Testület abból indult ki, hogy a panaszosnak pontosan 26 percet kellett a rendőri intézkedés megkezdésére várnia.

Álláspontjának kialakításához a Testület felhívta a Szolgálati Szabályzat 4. §-ának (2) bekezdését, amely szerint több, egy időben szükséges intézkedés közül először a súlyosabb sérelemmel fenyegető helyzetnek megfelelő intézkedést kell fogyanatosítani.

A Testület a rendőrség 26 perces reagálási idejét nem találta aránytalanul hosszúnak. A panaszos egy befejezett szabálysértés/bűncselekmény elkövetéséről tett bejelentést, melynek bekövetkezésére már nem volt kihatással az a körülmény, hogy a rendőrök hány perc elteltével érkeztek ki a helyszínre. Noha töretlen gyakorlata szerint a Testület az alapjogsérelem megállapítása szempontjából nem tulajdonít jelentőséget a rendőrség szervezeti nehézségeinek – így annak, hogy csupán két járőrpár teljesített szolgálatot a kerületben az érintett időpontban – kevéssé tartja valószínűnek, hogy egy B. városi kerületben, éjszakai időpontban nem történt semmilyen egyéb olyan cselekmény, amely a Szolgálati Szabályzat 4. §-ának (2) bekezdése szerinti súlyosabb sérelemmel fenyegetett volna, mint a panaszos bejelentésének alapjául szolgáló esemény.

A Testület szerint tehát a rendőrök intézkedési kötelezettségük teljesítését megfelelő gyorsasággal megkezdték, így ezzel kapcsolatban a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga nem szenvedett sérelmet.

ii) A panaszos sérelmezte továbbá, hogy kint kellett várnia a hidegben.

A panaszos ezen sérelmével kapcsolatban a Testület szükségesnek látja kiemelni, hogy Rtv. 2. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

Az Rtv. fenti szakaszával a Testület álláspontja szerint semmiképpen sem összeegyeztethető egy alulöltözött bejelentő önkényes szabadtéri várakoztatása a hidegben.

A Testület figyelembe vette a panaszos rendőrkapitányságon tett nyilatkozatának tartalmát. A nyilatkozat szerint, a panaszostól első segélyhívása alkalmával a diszpécser megkérdezte, hogyan lehet bejutni a lakásba, mire ő azt felelte, hogy a rendőrök csak akkor tudnak bejutni, ha beengedi őket – ezért kérte a diszpécser, hogy a panaszos megérkezésükig várakozzon az utcán. A Testület álláspontja szerint, mivel a panaszos hívta ki a rendőröket, és ő adta azt a tájékoztatást a központnak, hogy lakásához csak akkor lehet bemenni, ha ő beengedi őket, a hidegben való várakozást elkerülni nem lehetett. Tekintve, hogy a diszpécser a panaszost tájékoztatta a rendőrök kiérkezésének várható időpontjáról, a panaszosnak módja lett volna az időjárásnak megfelelő öltözéket felvéve, néhány perccel később lemenni a bejárathoz.

A Testület a kapu előtti várakozás miatt sem látta indokoltnak megállapítani a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét.

iii) A panaszos elégtelennek találta a rendőrök helyszínen, bejelentése kivizsgálása érdekében foganatosított intézkedéseit, és nehezményezte, hogy a rendőrök nem vettek fel jegyzőkönyvet.

A Testület a rendőrségi dokumentáció és a panaszos előadása alapján nem látott okot arra, hogy kétségbe vonja: a panaszos bejelentése nyomán rendőrök érkeztek ki a helyszínre, akik a panaszost meghallgatták. A jelentések részletesen tartalmazzák a panaszos helyszínen tett nyilatkozatát, a panaszos pedig elmondja, hogy miután üdvözölte a rendőröket, beszámolt nekik a történekről. Szintén a panaszos rögzíti panasz-kiegészítéseinek egyikében, hogy „a rendőrruhás” megnézte a lakásbejárat környékét, az érintetlen zárat és a pincét is, és ellenőrizte, hogy valóban nem tartózkodnak-e otthon a közvetlen szomszédok, tehát a Testület azt is tényként kezelhette, hogy a rendőrök ellenőrizték, történt-e erőszakos behatolás, illetve lehet-e szemtanúja a történeknak. A jelentések arról is beszámolnak, hogy az intézkedő rendőrök az esettel kapcsolatban meghallgatták a fszt. 1. szám alatt lakó Sz. R.-t, aki elmondta, hogy a panaszos furcsán viselkedik, néha mintha magában beszélne, nem agresszív, csak zavartnak tűnik. Mivel a jelentések a szomszéd nevét tartalmazzák, a Testület igazoltnak találta a meghallgatás megtörténtét, hiszen az adatok beszerzéséhez a fszt. 1. számú lakás tulajdonosát igazolatniuk kellett.

A jegyzőkönyv felvételével kapcsolatban a Testület a következőket rögzíti.

A 147/2008. (XII. 3.) számú állásfoglalásának alapjául szolgáló ügyben részletes tájékoztatást kért az Országos Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálatától arra vonatkozóan, hogy az intézkedést foganatosító rendőrnek milyen esetekben kell jegyzőkönyvet felvennie eljárásáról – akár az eljárás alanyának kérésére. A válaszlevél szerint az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat alapján az intézkedést foganatosító rendőr köteles eljárásáról jelentést készíteni. Abban az

esetben ugyanakkor, ha a rendőr a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény, a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény (jelenleg a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. tv.) a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény hatálya alá tartozó eljárást hajt végre, úgy az adott jogszabálynak a jegyzőkönyvre, illetve a jelentésre vonatkozó rendelkezéseit köteles alkalmazni.

A Testület álláspontja szerint, azzal, hogy a rendőrök a helyszínre kimentek, a panaszos előadását meghallgatták, és lépéseket tettek a tanúk felkutatása, illetőleg a bejelentés körülményeinek ellenőrzése iránt, intézkedési kötelezettségüket teljesítették.

Mivel a panaszolt esetben nem került sor a büntetőeljárásról, a szabálysértési eljárásról vagy a közigazgatási hatósági eljárásról szóló törvény hatálya alá tartozó, a kérdéses eljárásokra vonatkozó jogszabályok alapján jegyzőkönyvezési kötelezettség alá eső eljárási cselekményre, az intézkedő rendőröknek nem állt fent kötelezettségük arra, hogy a történetekről jegyzőkönyvet vegyenek fel.

A Testület mindezek alapján megállapította: a rendőrök intézkedési kötelezettségüket megfelelően teljesítették, ezért a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát nem érte sérelem.

2) A Testület vizsgálta a mentőszolgálat értesítésének körülményeit, illetve a panaszossal szemben lefolytatott biztonsági intézkedés jogszerűségét.

Az Rtv. 37. §-ának b) pontja szerint a rendőr az önvészélyes állapot vagy a személyeket, illetőleg az anyagi javakat közvetlenül fenyegető veszélyhelyzet megszüntetése érdekében intézkedik az önmagát vagy más veszélyeztető állapotban lévő személy orvosi vizsgálatára, és közreműködik az egészségügyi intézetbe történő szállíttatásában.

A panaszosnak elmondása szerint nem volt arról tudomása, hogy ki, és miért értesítette a mentőszolgálatot. Úgy emlékszik, egyszer csak megjelentek a mentősök, akik közölték, hogy elmeállapotának vizsgálatát kell elvégezniük. A panaszos erre mindösszesen annyit reagált, hogy ő köszöni, jól van. Ezután a mentősök feltettek neki pár kérdést (milyen nap van, hányadika, mi a neve, az édesanyja neve stb.), majd távozni akartak, mivel további tennivalójuk nem volt. Beadványaiban határozottan állította, hogy az intézkedő rendőrök erőltették azonnali beszállítását a D. Kórház Pszichiátriájára – a mentősök további vizsgálatoknak nem látták szükségességét.

A vizsgálat és a biztonsági intézkedés indokát illetően a rendőrségi dokumentáció a következő adatokat tartalmazta. Jelentésük szerint az intézkedő rendőrök elsődlegesen a panaszos helyszínen tett nyilatkozata alapján döntöttek a mentők kihívása mellett. A jelentések rögzítik a panaszos valóban meglehetősen zavaros előadását, részletezve, hogy a panaszos úgy véli, őt titkosszolgálati eszközökkel megfigyelik, mobiltelefonját blokkolják, számítógépét „megmágnesezik”. A panaszos a rendőrökkel azt is ismertette, milyen csapdákat állít a lakásába rendszeresen behatoló személyek leleplezésére. A rendőrök hivatkoztak továbbá Sz. R. meghallgatására, aki beszámolt a panaszos zavart viselkedéséről, és rögzítették, hogy amikor a lakást megtekintették, az abban uralkodó állapotok is megerősítették őket a mentőszolgálat értesítésének szükségességében.

Mivel a panaszos az intézkedő rendőrök jelentése szerint előadottakat különböző írásos beadványaiban a Testületnek is tudomására hozta, a Testület elfogadta a rendőri jelentést a panaszos helyszíni nyilatkozatának hiteles összefoglalójaként. A Testület úgy véli, az elhangzottak alapján az intézkedő rendőrök nem minden alap nélkül feltételezték, hogy a panaszos önveszélyes állapotban van, vagy viselkedése alkalmas más személyek közvetlen veszélyeztetésére.

A Testület álláspontja szerint ugyanakkor az, hogy ki van önveszélyes állapotban, illetőleg kinek a viselkedése alkalmas személyek vagy anyagi javak közvetlen fenyegetésére, orvosi szakkérdés, melynek megítéléséhez az intézkedő rendőröknek megfelelő képesítése, ismeretei nem lehettek. Mindezek alapján a Testület arra a meggyőződésre jutott, hogy az intézkedő rendőrök helyesen jártak el, amikor a fenti szakkérdésben való állásfoglalás terhére nem vállalták magukra, hanem értesítették a mentőszolgálatot, hogy egészségügyi szakember dönthesse el, szükséges-e a panaszost orvoshoz kísélni.

A rendőri jelentések szerint P. K. mentőápoló a panaszost megvizsgálta. A vizsgálat során megállapítást nyert, hogy a panaszos térben és időben tájékozott, azonban mivel a panaszos előadását a mentőápoló is igen zavarosnak találta, kijelentette, hogy szeretné őt elszállítani a J. Kórház Pszichiátriai Osztályára további vizsgálatok elvégzése céljából.

A panaszos beadványaiban számos alkalommal kijelentette, hogy beszállítását kifejezetten a rendőrök faszírozták, és sejtette, hogy a beszállítás egyetlen indoka az ő ismételt eltávolítása volt lakásából – a folyamatban lévő bírósági eljárások ott tárolt peranyagának illetéktelen eltulajdonításához.

A Testület álláspontja szerint a panaszos feltételezése az életszerűséget teljességgel nélkülözi. A panaszos otthonához bejelentésére a rendőrség kötelékébe tartozó személyek vonultak ki, szabályszerű rendőri intézkedés foganatosítása céljából. A rendőröknek az intézkedés kezdete előtt nem lehetett tudomásuk a panaszos otthonában tárolt dokumentumokról, és azok panaszos által feltételezett értékéről – indítékuk egyáltalán nem volt arra, hogy a panaszost otthonából az iratok megszerzése érdekében eltávolítsák. Szintén kevéssé tűnik valószínűnek, hogy a mentőápoló – a panaszos szerint megfelelő pszichés állapotára vonatkozó – megállapítását a rendőrök felülbírálták volna, hiszen a beszállítás szükségessége további intézkedési kötelezettséget generált (közre kellett működni a panaszos útba indításában, illetve a mentős kérésére a kísérésben is, stb.), annak ellenére, hogy a rendőröknek további teendőjük a helyszínen egyébként már nem lett volna.

A fenti okfejtés alapján a Testületben az a határozott meggyőződés alakult ki, hogy az Rtv. 37. §-ának b) pontja megfelelő jogalapot biztosított a biztonsági intézkedés lefolytatásához, így a mentők értesítése, és a kórházba szállítás nem sértette a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát.

3) A panaszos szeretett volna visszamenni otthonába a kórházba kísérést megelőzően, a rendőr azonban bejött utána – elmondása szerint – hivatalos iratokon taposva és leverve mindent. A rendőr a fűtést is lejjebb vette a lakásban, melyet a panaszos indokolatlan önkényeskedésként élt meg.

A panaszos szerint a rendőr végül kiment a lakásból, de csak azért, mert ő kiküldte.

Az intézkedő r. törzsőrmester a fentiekkel kapcsolatban úgy nyilatkozott, hogy a panaszossal együtt ment be a lakásba, ahol a panaszos a villanyt lekapcsolta, majd zoknit és másik cipőt kezdett felvenni. Mivel a lakásban lévő gázkonvektor közvetlen közelében és rajta is újságok voltak, így a r. törzsőrmester a panaszost megkérte, hogy annak teljesítményét vegye le, nehogy a lakásban tűz keletkezzen. Ezt követően a r. törzsőrmester kilépett az ajtón kívülre, hogy a panaszos nyugodtan tudjon öltözködni.

A magánlakásban intézkedés lehetőségét az Rtv. 39. §-a teremti meg a rendőrség számára. Eszerint a rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be, kivéve

- a) segélyhívás esetén vagy öngyilkosság megakadályozása céljából;
- b) bűncselekmény elkövetésének megakadályozása, megszakítása vagy büntetőeljárás terheltjének elfogása és előállítása céljából;
- c) közveszély, továbbá az életet vagy testi épséget fenyegető közvetlen veszély elhárítása, illetőleg az ilyen veszélyben lévők kimentése érdekében;
- d) rendkívüli vagy tisztázatlan okból bekövetkezett halálesettel kapcsolatos intézkedés megtételére;
- e) végrehajtási eljárás lefolytatása, illetve az építmények tervezésével és kivitelezésével kapcsolatos egyes viták rendezésében közreműködő szervezetről szóló törvényben meghatározott szakértői vizsgálat biztonságos és eredményes végrehajtásának biztosítása céljából, ha az abban való közreműködés – jogszabály alapján – a rendőrség számára kötelező;
- f) az elővezetés végrehajtása érdekében;
- g)
- h) a szabálysértést felszólítás ellenére folytató személy előállítása céljából;
- i) személy- és létesítménybiztosítási intézkedés [46. § (1) bekezdés c) pont] végrehajtására;
- j) ha az előállítás a törvényben meghatározott egyéb okból szükséges.

A panaszos előadása és a rendőri jelentés egyöntetű abban a kérdésben, hogy a rendőr a lakásban a fűtést le akarta kapcsolni. A panaszos szerint a rendőr ezt önhatalmúlag meg is tette, a r. törzsőrmester nyilatkozata szerint erre a panaszost kérte meg. A Testület álláspontja szerint akár a rendőr, akár a panaszos kapcsolta le végül a fűtést, a konvektorok közvetlen közelében felhalmozott irattömeg és a halmokban elhelyezett papírdobozok – melyekről a panaszos maga is említést tett beadványaiban, tüzeset reális veszélyével fenyegettek. Mivel nem volt előre látható, hogy pontosan mennyi ideig lesz távol otthonától a panaszos a biztonsági intézkedés miatt, a Testület álláspontja szerint a fűtést valakinek mindenképpen le kellett kapcsolnia. A rendelkezésre álló adatok szerint, akár felszólította erre őt a panaszos, akár nem, a rendőr a fűtés lekapcsolását követően kilépett a lakásból, hogy a panaszos nyugodtan tudjon öltözködni. A Testület álláspontja szerint az Rtv. 39. §-ának c) pontja megfelelő jogalapot biztosított arra, hogy a rendőr a lakás biztonságos lezárása érdekében oda rövid időre belépjen – különösen a panaszos zavart állapotára tekintettel.

A Testület megállapította, hogy a magánlakásban való intézkedés jogalapja megfelelő volt, így a panaszos magánlakás sérthetlenségéhez fűződő jogát nem sértette.

A rendőrkapitányság a panaszos azon észrevételére, hogy a lakásban intézkedő rendőr az iratokra rátaposott, kifejezetten nem reagált, ugyanakkor az iratok szerint a rendőrök a lakásban halmokban álló régi újságokat, összegyűjtött egyéb holmikat, „kacatokat” találtak, és az intézkedés kezdetén, a zár megtekintésekor többek között a lakás állapota indította őket

a biztonsági intézkedés kezdeményezésére.

A panaszos beadványából nem tűnik ki egyértelműen, hogy ő maga szándékosnak gondolta-e az iratok megtaposását, az intézkedő rendőr pedig ilyen véletlen epizódról sem számolt be jelentésében.

Az információk elégtelensége miatt a Testület nem tudott állást foglalni abban a kérdésben, hogy rálépett-e a rendőr bármilyen iratra, és ha igen, egyáltalán szándékosan tette-e ezt, vagy esetleg a lakásban uralkodó állapotok miatt egy véletlen mozdulattal, ezért a panaszos tulajdonhoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.

4) A panaszos elmondta, hogy amikor a rendőrnek jelezte, telefonálni kíván családtagjainak, a rendőr ezt határozottan megtiltotta.

A panaszos becsukta az ajtót, és öltözködés közben mégis telefonálni kezdett. A beadvány szerint az ajtót azt követően zárta csak be, hogy a rendőr kérdésére sem volt hajlandó igazolni magát.

A r. törzsőrmester jelentésében a történet időbeli sorrendjét igen eltérően adta elő. Emlékei szerint amikor kilépett a lakásajtó elé, a panaszos hirtelen odaugrott, és az ajtót kulcsra zárta. A r. törzsőrmester többször felszólította, hogy nyissa ki az ajtót, ennek azonban nem volt hajlandó eleget tenni. Az ablakon benézve látszott, hogy mobiltelefont vesz elő, és telefonálni kezd – a jelentés szerint tehát alkalom sem volt arra, hogy a panaszosnak a telefonálást megtiltsák.

A panaszos ezzel kapcsolatban előadta, hogy a rendőrségi jelentésen helytelenül van feltüntetve, hogy ő hozzátartozójának értesítését az Rtv. 18. §-ának (1) bekezdése szerint nem kívánta. A Testület itt látja szükségesnek rögzíteni, hogy mivel a panaszos nem volt fogvatartott, a rendőr sérelmezett kijelentését nem az Rtv. 18. §-ának (1) bekezdésére való tekintettel kell vizsgálni, hanem az 24. §-ának (1) bekezdésében rögzített tájékoztatási, és segítségnyújtási kötelezettség tükrében értékelendő, mennyiben volt a tiltás az adott helyzetben helyénvaló.

Mivel a Testület a r. törzsőrmester és a panaszos egymásnak ellentmondó előadása alapján, egyéb alkalmas bizonyíték hiányában nem tudott állást foglalni abban a kérdésben, hogy elhangzott-e a tiltás egyáltalán, érdemben azt sem vizsgálhatta, hogy egy ilyen kijelentés adott helyzetben lehetett-e jogszerű. A panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.

5) A panaszos a rendőrök öltözetével, illetve szolgálati fellépésével kapcsolatban is számos észrevétellel élt.

A Testület a panaszos beadványai alapján különös jelentőséget tulajdonított a szolgálati fellépés módjának, és a rendőrök öltözetének, tekintve, hogy a panaszos saját előadása szerint a rendőrök által viselt egyenruha és a bemutatkozás, illetve az azonosító szám közlésének elmaradása miatt attól tartott, „álrendőrökkel” van dolga. A panaszos rögzítette, hogy az intézkedő rendőrök köszöntek, ezt közvetően azonban sem nevük, azonosító számuk, sem az

intézkedés ténye, célja közlésére nem került sor. A beadványok szerint az intézkedő rendőrökön azonosító jelvény, szám nem volt. A panaszos később emlékei szerint 12-szer szólította fel a rendőrt, aki ennek ellenére sem igazolta magát, végül pedig nem valódi azonosító számát mondta be. A panaszos szerint a rendőr neki azt mondta, ő a 18-81-es, és jelvény helyett a ruháját mutatta, melynek karjára fehér cérnával bele volt hímezve két „ovál-félkör alakú búzakalász-szerűség”, közte pedig szerepelt a szám. A panaszosnak ez a szám évszámnak tűnt, véleménye szerint pedig a rendőrök olyan ruházatot viseltek, mely rendszeresítve nem volt.

a) A Testület elsőként az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdésében előírt, kötelező tájékoztatással kapcsolatban rögzíti álláspontját.

Az Rtv. 20. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye [a] vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye [b] igazolja.

Ugyanezen szakasz (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni.

A Szolgálati Szabályzat a fentieket tovább részletezi. Az 5. § (1) bekezdése szerint az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelgéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. A (2) bekezdés szerint a rendőri intézkedés eredményességének veszélyeztetésére figyelemmel az (1) bekezdésben meghatározottak intézkedés megkezdését megelőző közlése akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

Az érintett rendőrkapitánysághoz eljuttatott megkeresésében a Testület határozottan rákérdezett, hogy mennyiben tettek eleget a rendőrök az Rtv. 20. §-a szerinti kötelezettségeik teljesítésének, illetve azt is megkísérelte feltárni, mikor és milyen körülmények között közölték a panaszossal az előírt információkat.

A rendőrkapitányság számos különböző jelentésben, illetve jegyzőkönyvben dokumentálta a történeteket, melyekben arról nem történik említés, hogy a panaszossal az intézkedés kezdetén, vagy akár később bármely rendőr közölte volna nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját. A dokumentumok szó szerint egyező megfogalmazással írták le az intézkedés kezdetét, rögzítve, hogy az intézkedő rendőrök megérkezésükkor a napszaknak megfelelően köszöntek, majd meghallgatták a bejelentőt.

Mivel az intézkedő rendőrök a Testület egyértelműen megfogalmazott kérdése ellenére sem cáfolták a panaszos állítását, a Testület – töretlen gyakorlatával összhangban – a panaszos előadását fogadta el a történetek hiteles leírásaként, és tényként ismerte el, hogy a rendőrök mellőzték az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése szerinti tájékoztatás közlését. A Testület figyelemmel volt arra a körülményre, hogy a rendőrök egyáltalában nem azért vonultak a

helyszínre, hogy a panaszossal szemben intézkedést fogantossítsanak. Ugyanakkor a rendőrségi dokumentáció nem tartalmaz utalást arra nézve, hogy a rendőrök kiérkezésekor ezért maradt volna el a tájékoztatás, a jelentések pedig nem említik, hogy amikor a bejelentő meghallgatása biztonsági intézkedésbe fordult át, pótolták volna mulasztásukat.

Mindezek alapján a Testület meggyőződött róla, hogy az intézkedő rendőrök mellőzték az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdésében előírt információk közlését, így a szolgálati fellépés szabályainak megsértése miatt a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét állapította meg.

b) Noha a rendőrök az intézkedés kezdetén igazolhatóan nem közölték azonosító számukat, a panaszos állítása szerint ezt később sem tették meg, annak ellenére, hogy ő erre az intézkedést vezető r. törzssászlóst legalább 12 alkalommal felszólította.

A Testület a panaszos állítását az Rtv. korábban már idézett 2. §-ának (1) bekezdése alapján vizsgálta, mely szerint a rendőrség felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak, figyelembe véve, hogy az Rtv. 24. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulóknak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.

A rendőrkapitányság ezzel kapcsolatban a Testületet a megküldött iratok útján arról tájékoztatta, hogy a panaszos valóban felszólította a r. törzssörmestert azonosító számának közlésére, ő pedig meg is mondta neki. A kapitányságon jegyzőkönyvbe mondott nyilatkozatában a r. törzssörmester állította, hogy a panaszos a lakásába bezárkózva, az ajtón keresztül követelte tőle azonosító számának megadását. Elmondása szerint a panaszos kérésének ő többször is eleget tett.

A tájékoztatás megítélését tovább nehezíti, hogy a panaszos szerint a rendőr vele egy nem valódi azonosító számot közölt (18-81), ő pedig ennek nem adott hitelt, hiszen ez sokkal inkább tünt évszámnak, mint azonosító számnak.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek látja rögzíteni, hogy a B. városi rendőr-főkapitányság rendszeresített tépőzárás állományjelző karjelvényén szerepel az 1881-es szám, mely valóban arra az évre utal, amikor az egységes fővárosi rendőrség felállításáról rendelkező 1881. évi XXI. törvénycikket elfogadták. A rendőrségi azonosító szám egy ötjegyű számsor, amely az intézkedő rendőrök esetében ettől különbözött. Mivel a r. törzssörmester előadása szerint a panaszos kérésének eleget tett, és saját (értelemszerűen valós) azonosító számát közölte vele, a Testület kénytelen volt ismételt a két álláspont ellentmondásával szembesülni.

Figyelembe véve, hogy olyan információ, amely a fenti ellentmondás feloldására alkalmas lett volna, nem állt a Testület rendelkezésére, a Testület nem tudta tisztázni, tájékoztatta-e az intézkedő rendőr a panaszost kérésére azonosító számáról, így a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.

c) A panaszos szerint a rendőrök által viselt egyenruha egyáltalán nem volt szabályszerű.

Beadványaiban az intézkedő r. törzssörmester egyenruháját úgy írta le, hogy az világosabb-szürke volt, nem a megszokott mélykék, és karjára fehér cérnával volt behéímelve két félkör

alakú „búzakalász-szerűség”, közte pedig szerepelt az 1881-es szám. A panaszos határozottan állította továbbá, hogy az intézkedő rendőrökön azonosító jelvény, névkitűző nem volt.

A Testület az egyenruha és a jelvény fontosságát kiemelve ismételten rögzíti, hogy az Rtv. 20. §-ának (1) a) pontja alapján a rendőrt intézkedése során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye igazolja, különös érdek fűződik ahhoz tehát, hogy a rendőr öltözete az azon elhelyezett ékítményekkel egyetemben szabályszerű legyen.

A Szolgálati Szabályzat 98. §-ának (1) bekezdése ezzel kapcsolatban rögzíti továbbá, hogy a rendőr a szolgálatellátásra kipihten, az előírásoknak megfelelő tiszta és ápoltságban köteles megjelenni. A 102. § (1) bekezdése szerint az egyenruha viselésére jogosult csak a rendszeresített egyenruházati felszerelést viselheti. A szolgálati előjáró köteles ellenőrizni, hogy a rendőr által viselt ruházat állapota megfelelő-e, a ruházat tiszta-e [(2)].

A Magyar Köztársaság Rendőrsége Öltözködési Szabályzatának kiadásáról szóló 10/2010. (OT 6.) ORFK utasítás a rendőri intézkedés időpontjára figyelemmel, átmeneti időszakban a következőképpen szabályozza a lehetséges szolgálati öltözetet. Az 1. változat szerint a szolgálati nyári sapkához a rendőr nyári dzsekit, illetve hosszú ujjú, vállpántos, világoskék vagy fehér inget visel. Az öltözködéshez sötétkék szolgálati nyakkendő és himzett váll-lap tartozik, sötétkék nyári pantallóval, sötétkék nyári zoknival, egységes félcipővel, szolgálati derékszíjjal, szolgálati azonosító jelvénnel és névkitűzővel. A 2. változatnál a nyári dzsekit szolgálati pulóver helyettesíti.

Az intézkedő r. törzsőrmesterek nyilatkozataikban a panaszos állítását határozottan cáfolva kijelentették, hogy mindkettejük szolgálati öltözetén ott volt a jelvény a láthatósági mellényre felrögzítve. A járőrök jelvényeit parancsnokaik ellenőrizték, szolgálatba lépésükkor.

A rendőrkapitányság egyenruhával kapcsolatos álláspontja a Testületnek az I. fokú határozat indokolásából jutott tudomására. A kapitányságvezető a panaszos egyenruhára vonatkozó állításait irracionális kijelentésnek nevezi, és utal rá, hogy a panaszos pszichés állapota miatt számolni kell azzal a lehetőséggel, hogy a szabályos egyenruhát tévesen észlelte.

A Testület kiemelt jelentőséget tulajdonít az intézkedést fogyanatosító, közhatalmi minőségben eljáró rendőrök azonosíthatóságának, tekintettel arra, hogy ennek a jogbiztonság érvényesülése és a jogorvoslati jogok gyakorlása szempontjából különös jelentősége van.

E körben értékelte a Testület, hogy a panaszos saját maga mondta jegyzőkönyvbe azon állítását a rendőrkapitányságon, miszerint látta a rendőri jelleggel ellátott szolgálati gépjárművet, mellyel a két „rendőrruhás” érkezett. A Testület álláspontja szerint ennek alapján a panaszos azon okfejtése, hogy ő az egyenruha és a rendőrök viselkedése miatt azt feltételezte, „álrendőrökkel” van dolga, némileg megkérdőjeleződik.

A Testület álláspontja szerint, amikor a panaszos leírja, hogy az egyenruha karjára fehér cérnával két félkör alakú „búzakalász-szerűség” volt hímezve, az 1881-es számmal, feltehetőleg a B. városi rendőr-főkapitányság tépőzáras állományjelző karjelvényére céloz, melyre a fenti leírás nagy vonalakban rá is illik. Az állományjelző karjelvény fehér cérnával van körbeszegve, rajta a B. városi rendőr-főkapitányság felirat fehérrel hímezve, az 1881-es évszám pedig a jelvény legalján látható (szintén fehérrel). A jelvény tetején arannyal hímezve látható egy rendőr sisak, közepén Magyarország címerével, melyet két babérág fog közre.

A Testület úgy véli, hogy mivel a panaszos saját elmondása szerint is akkor figyelte meg a karjelvényt, miközben az intézkedés kései időpontjában, rossz fényviszonyok között, az ajtót éppen betörni készülő rendőr karját az egyik ablakhoz odanyomta, valószínűsíthető, hogy megfigyelése nem volt teljesen pontos. Különösen valószínűvé teszi ezt az a tény, hogy az arannyal hímzett babérágakat jó fényviszonyok között is könnyen búzakalásznak lehet nézni. A panaszos szerint az egyenruha világosabb szürke volt – amennyiben azonban a r. törzsőrmester a rendszeresített hosszú ujjú, világoskék szolgálati ing tetejére húzva viselte a láthatósági mellényt, nem tűnik ellentmondásosnak a panaszos azon észrevétele, hogy az inkább szürkés volt, nem pedig a megszokott mélykék.

A Testület álláspontja szerint a rendőrök öltözéke a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelt, az azonban alkalmas bizonyíték hiányában nem volt kétségtelenül tisztázható, hogy névkitűzővel és azonosító számmal megfelelően azonosíthatóak voltak-e az intézkedő rendőrök, így összességében a Testület arra a következtetésre jutott, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogának sérelme nem megállapítható.

6) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök lakása ajtaját megrongálták.

A Testület felhívja a figyelmet, hogy az Rtv. 13. §-ának (3) bekezdése szerint, ha a rendőrt az intézkedés megtételében tárgy akadályozza, azt eltávolíthatja, vagy az akadályt más módon elháríthatja, az ezzel okozott kárért a rendőrségnek az intézkedés alapjául szolgáló cselekményben vétlen károsultat kártalanítania kell.

Az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdése értelmében a rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

Az Rtv. 19. §-ának (1) bekezdése szerint továbbá a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek — ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik — mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.

A Szolgálati Szabályzat 7. §-ának (1) bekezdése szerint pedig a rendőr az intézkedés eredményességét akadályozó tárgy eltávolítása során úgy jár el, hogy az eltávolítás a lehető legkisebb károkozással járjon, valamint a károkozás ne legyen aránytalan az elérni kívánt törvényes célhoz képest.

A történetek körülményeit maga a panaszos, panasz-kiegészítéseinek egyikében a következőképpen adta elő. Miután a rendőr lakását elhagyta, a panaszos a rendőr jelvényt, rendfokozatát kérte. Mivel a számot a rendőr nem adta meg, a panaszos ebből azt a következtetést vont le, hogy „egy komoly rendőr nem így viselkedik”, és kijelentette, hogy ő addig ki nem megy, míg a kért információkat meg nem kapja – biztosítékul pedig a csúszózárat is rátolta az ajtóra. A rendőr be akart jönni a lakásba, ezért a panaszos a hevederzárat is bezárta. A rendőr végül döngölni kezdte a panaszos ajtaját, melyből ő arra jutott, hogy biztosan be akarja törni. Az ajtó ellenállt, hiába esett neki a rendőr többször, teljes

súlyával, végül azonban a panaszos üvegcsőrömpölést hallott – a rendőr betörte az ajtón található egyik ablakot.

Ugyanezen eseménysort a r. törzsőrmester úgy idézte fel, hogy amikor kilépett a lakásajtó elé, a panaszos hirtelen odaugrott, és az ajtót kulcsra zárta. A r. törzsőrmester többször felszólította, hogy nyissa ki az ajtót, ennek azonban nem volt hajlandó eleget tenni. Az ablakon benézve látszott, hogy mobiltelefont vesz elő, és telefonálni kezd. A panaszos eleinte a felszólításokra nem is reagált, majd odajött az ajtóhoz, ahol a függönyt félrehúzza a rendőr azonosító számát kérte. A r. törzsőrmester megadta a számot, ő azonban továbbra sem volt hajlandó kommunikálni, valamint egyre agresszívebben kezdett viselkedni, csapkodott, kiabált. A r. törzsőrmester a történeteket jelentette az ügyeletesnek, aki a körülményekre való tekintettel engedélyezte, hogy a r. törzsőrmester a lakásba a legkisebb rongálás okozásával bejusson. Ezt követően a lakás belső bejárati ajtajának alsó részén található kb. 20*70 cm-es üveget könyökkel betörte, hogy a zárat kinyissa.

A Testület a panaszos saját előadása alapján is az ajtóüveg betörésének jogszerűsége mellett foglalt állást. A panaszos beadványában lényegében azt fejtegeti, hogy az ajtó kinyitását ahhoz a feltételhez kötötte, hogy a rendőr szabályszerűen igazolja magát. A Testület álláspontja szerint a panaszos magatartása az Rtv. 19. §-ának (1) bekezdésével egyáltalában nem állt összhangban, abban az esetben sem, ha az azonosító szám közlésének a r. törzsőrmester valóban nem tett eleget. A Testület rendelkezésére álló adatok alapján kijelenthető, hogy a rendőri intézkedés esetleges szabálytalanságai – például az Rtv. 20. § (2) bekezdése szerinti tájékoztatás mellőzése – önmagukban még nem indokolták, hogy az intézkedés alá vont személy az intézkedés egészét mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan jogszerűtlennek tekintse. A panaszos az ajtót bezárta, magatartásával tehát a rendőri intézkedéssel teljességgel szembehelyezkedett, annak magát alávetni nem volt hajlandó – a Testület álláspontja szerint ez az az élethelyzet, melyben a rendőr az Rtv. 13. §-ának (3) bekezdése szerint eltávolíthatja az intézkedés foganatosítását gátló akadályt. Jelen esetben az akadályt a panaszos bejárati ajtaja képezte, melynek a rendőr a Szolgálati Szabályzat 7. §-ának (1) bekezdésével összhangban kizárólag egyik üvegét törte be.

A Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy az ajtó megrongálásakor a r. törzsőrmester a panaszos tulajdonhoz való jogát jogszerűen korlátozta, így alapjogsérelem nem történt.

7) A panaszos elmondta, hogy amikor hátralépett az ajtótól, erős sugárban gázspray-vel fúj be a rendőr a lakásba. A panaszos arcát marta a gáz, bemenekült a szobába.

A panaszos egy erős sugarat látott és a gázspray maró hatását érezte a bal arcán, szemén, illetve homlokán. Előadása szerint gyorsan jobbra lépett, hogy elkerülje hatósugarát, és látta, hogy a sugár egészen a szoba bejáratáig terjed, kb. 3,5-4 méter hosszán. A sugár olyan volt, mint „a köd, vagy párszerű köd, vagy pára”.

Az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.

Az Rtv. 49. §-ának (1) bekezdése értelmében a rendőr a szolgálatban rendszeresített vegyi vagy elektromos sokkoló eszközt, illetőleg rendőrbotot vagy kardlapot alkalmazhat

a) a mások vagy saját életét, testi épségét, illetőleg a vagyonbiztonságot közvetlenül veszélyeztető támadás elhárítására,

b) a jogszerű rendőri intézkedéssel szembeni ellenszegülés megtörésére.

Az intézkedő rendőrök meghallgatásakor a vizsgáló megkérdezte a r. törzsőrmestereket, megfelel-e a valóságnak a panaszos vegyi eszköz használatára vonatkozó állítása. Az intézkedő r. törzsőrmester kijelentette, hogy gázspray alkalmazására nem került sor, társa pedig pedig megerősítette előadását.

A Testület álláspontja szerint, mivel a panaszos a jogszerű rendőri intézkedésnek az ajtó bezárásakor ellenszegült, az Rtv. 49. §-ának (1) b) pontja a vegyi eszköz jogalapját biztosíthatta – kérdéses ugyanakkor, mennyiben állta volna ki alkalmazása az arányosság Rtv. 16. §-ának (1) bekezdésében rögzített követelményét.

Mivel azonban az intézkedő rendőrök és a panaszos előadása egymásnak ellentmondott arra nézve, sor került-e a vegyi eszköz alkalmazására egyáltalán, egyéb bizonyíték pedig nem állt rendelkezésére a tényállás megnyugtató feltárásához, a Testület nem foglalhatott állást abban a kérdésben, hogy sérültek-e a panaszos alapvető jogai. Így a panaszos emberi méltósághoz való jogából levezethető testi épséghez fűződő jogának sérelme nem volt megállapítható.

8) A panaszos szerint az egyik intézkedő rendőr őt megrugdosta, haját pedig megtépte.

A Testület hivatkozik rá, hogy az Rtv. 47. §-a szerint a rendőr — intézkedése során — az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.

A fentiek alapján az intézkedő rendőrnek az intézkedés alá vont személy ellenszegülése esetén testi kényszer alkalmazására van lehetősége. A rendőrkapitányságról a Testülethez érkezett dokumentumok ugyanakkor cáfolják, hogy a panaszossal szemben testi kényszert alkalmaztak volna, a panaszos pedig határozottan öncélú bántalmazásként írja le az átélteket.

Az intézkedő rendőröket kivizsgálást végző felettesük külön jegyzőkönyvben nyilatkoztatta a történetekkel kapcsolatos álláspontjukról. Egyikük kategorikusan kijelentette, hogy sem ő, sem kollégája nem bántalmazta a panaszost, állításai pedig nem fedik a valóságot, mivel nem rúgtak bele és a haját sem tépték. Kollégája a fentieket annyival egészítette ki, hogy a panaszosnak emlékezete szerint „túl sok haja nem volt”, de azt egyébként sem tépte meg egyikük sem, szintén cáfolva ezzel a bántalmazás tényét.

A Testületnek a panaszos és a rendőrök állításai között húzódó ellentmondás feloldására alkalmas egyéb bizonyíték nem állt rendelkezésére, nem készült továbbá olyan orvosi dokumentum sem, amely a panaszos sérüléseinek hiteles igazolásául szolgálhatott volna.

A tényállás feltárásának nehézségei miatt a panaszos esetleges bántalmazásának kérdésében a Testület nem juthatott más következtetésre, mint hogy a panaszos testi épséghez fűződő alapvető jogának sérelme nem megállapítható.

9) A panaszos megbilincselésével összefüggésben a Testület a következőket rögzíti.

Az Rtv. korábban már idézett 16. § (1) bekezdése szerint a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, a rendőri intézkedés eredményessége nélkül is biztosítható.

Az Rtv. 48. §-a a következőképpen szabályozza a bilincs alkalmazásának eseteit: A rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy

- a) önkárosításának megakadályozására,
- b) támadásának megakadályozására,
- c) szökésének megakadályozására,
- d) ellenszegülésének megtörésére.

A fentieket a Szolgálati Szabályzat 41. §-a tovább finomítja:

41. § (1) „Bilincs alkalmazása, az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben különösen azzal szemben indokolt,

- a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető,
- b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja,
- c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg,
- d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg,
- e) aki önkárosító magatartást tanúsít vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget,
- f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, és a kísért személy veszélyessége azt indokolja, vagy
- g) akit egyedül intézkedő rendőr állít elő.”

Az intézkedés foganatosításáról készült jelentés szerint a bilincs alkalmazására az Rtv. 48. §-ának c) pontja alapján, szökés megakadályozása érdekében került sor.

Beadványaiban a panaszos határozottan tagadta, hogy ő szökni próbált volna, illetve a bilincs alkalmazására magatartásával bármilyen okot szolgáltatott volna, ugyanakkor maga adja rendkívül részletes leírását annak, hogy miképpen szabadult ki a lakásból. A panaszos a nyilatkozatáról felvett jegyzőkönyvben is megerősítette, hogy a rendőri intézkedés során kiugrott az ablakon, és elfutott. A Testület álláspontja szerint ez lényegében fedi az Rtv. 48. §-ának c) pontjában hivatkozott „szökés” definícióját, mely a bilincs alkalmazására egyértelműen jogalapot teremtett, miután a panaszost sikerült elfogni.

A Testület figyelemmel volt arra, hogy a panaszos előadása szerint kifejezetten a rendőrkapitányságra kívánt bemenekülni – álláspontja szerint ez azonban a bilincs alkalmazásának jogszerűségét nem befolyásolja, hiszen a panaszos szándékairól az intézkedő rendőröknek tudomása semmiképpen sem lehetett.

Ezek alapján a Testület a bilincs alkalmazását jogszerűnek tekintette, és megállapította, hogy az a panaszos emberi méltósághoz fűződő alapvető jogát nem sértette.

A panaszos álláspontja szerint a bilincs alkalmazása testi épséghez fűződő alapvető jogát is sértette, mivel a bilincs csuklóján hosszú időn keresztül látható nyomokat hagyott. A rendőrségi dokumentációban ezzel kapcsolatos, a tényállás feltárása szempontjából releváns adat nem volt fellelhető, alkalmas bizonyíték hiányában pedig a Testület abban a kérdésben nem foglalhatott állást, hogy a bilincs által okozott felületi sérülés valóban szükséges és elkerülhetetlen velejárója volt-e a kényszerítő eszköz használatának, vagy a bilincselés indokolatlan durvasága miatt kellett azt a panaszosnak elszenvednie.

Erre való tekintettel a panaszos testi épséghez fűződő jogának sérelme nem volt megállapítható.

E pont alatt tért ki továbbá a Testület arra is, hogy a panaszos sérelmezte, hogy mindenki figyelemmel követhette, amint őt megbilincselve visszaszállították otthonához a kivilágított udvaron keresztül, megalázza őt ezzel a szomszédok előtt.

A fentiekkel kapcsolatban a Testület álláspontja a következő. A Testület nem vonja kétségbe, hogy a rendőrség ezen eljárása a panaszos számára kellemetlenséget okozott, azonban a rendőri munka természetéből adódóan a legtöbb rendőri intézkedés óhatatlanul is közterületen zajlik, és azzal jár, hogy az intézkedésnek más személyek is tanúivá válnak.

A Testület a panaszossal szemben alkalmazott bilincs jogalapját megfelelőnek találta, és megállapította, hogy annak alkalmazására kifejezetten a panaszos magatartása adott okot, így a panaszos jó hírnévhez fűződő jogának sérelmét sem látta indokoltnak megállapítani.

10) A panaszos a rendőrök viselkedését arrogánsnak találta. Beszámolt róla, hogy elfogását követően folyamatosan szidalmazták.

A panaszos konkrétan említi beadványában, hogy a rendőr őt „kis takonynak” nevezte, és azt mondta, majd ő „ad neki”.

Ezzel összefüggésben a Testület ismételten utal rá, hogy az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

A hangnem kapcsán a r. törzsszázlós elmondta, hogy végig nyugodt, hivatalos hangnemben beszélt a panaszossal. Ezt megerősítve, a kapitányság álláspontja szerint az intézkedés hangnemére vonatkozóan „nem merült fel olyan adat, mely rendőri mulasztást valószínűsítene.

A Testület több állásfoglalásában kifejtett vélekedése szerint az intézkedő rendőröktől – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaitól – minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Az említett rendelkezés alapján a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége, ezért minden körülmények között elvárható a

tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A rendelkezésre álló adatok alapján a Testület nem tudta tisztázni, lehet-e valóságalapja a panaszos nem megfelelő hangnemet sérelmező állításainak. Mivel a panaszos és a rendőrök előadása közötti ellentmondás következtében a tényállás nem volt feltárható, a Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos emberi méltósághoz való alapvető jogának sérelme sem megállapítható.

11) A panaszos tudomása szerint, a rendőrök – mialatt ő a mentőben tartózkodott – az ablakon keresztül behatoltak a lakásba, és mindent felforgattak. Mikor visszatért, minden szanaszét volt, még a virágföldet is kiborították a szövet ülőgarnitúrára és a parkettára, az édességet pedig megdézsmálták.

Tekintettel arra, hogy a panaszossal szemben nincs folyamatban büntetőeljárás, a Testület a panaszos sérelmét nem a Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 149. §-a szerinti házkutatás intézményével hozta összefüggésbe – melynek vizsgálatára az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése értelmében nem is lenne hatásköre.

A panaszos a lakásában történt eseményeket házkutatásnak gondolta, azonban az intézkedő rendőrök merőben más tevékenységről számolnak be jelentéseikben. Az intézkedő r. törzsőrmester a meghallgatásáról felvett jegyzőkönyvben egyáltalában nem cáfolta, hogy az intézkedés befejezését követően ő bement volna a lakásba, azonban az általa előadottak szerint a panaszos értékeinek biztonságba helyezése érdekében kellett behatolnia az ingatlanba. Miután a r. törzsőrmester a panaszost átadta a mentősöknek, az általa nyitva hagyott ablakon keresztül bemászott a lakásba, bezárta az ablakot és megkereste a kulcsot. A r. törzsőrmester leengedte a redőnyt, és a bejárati ajtón kimenve a belső és külső ajtót is bezárta, majd a kulcsot a mentőben tartózkodó panaszosnak odaadta, és közölte vele, hogy a lakást biztonságosan lezárta. A panaszost ezt követően szállították el a kórházba.

A Testület utal rá, hogy a Szolgálati Szabályzat 15. § (1) bekezdése szerint, ha az Rtv. 33-34. §-ai, illetve 37. §-ának b) és c) pontja alapján a személyt a lakásából szállítják el, szükség esetén a lakásban maradó vagyontárgyait a rendőr biztonságba helyezi, tanúk jelenlétében az üresen maradó lakást lepecsételi.

Mivel a Testület a panaszossal szemben az Rtv. 37. §-ának b) pontja szerint fogatosított biztonsági intézkedést jogszerűnek találta, megállapította, hogy a Szolgálati Szabályzat hivatkozott rendelkezése alkalmazásának volt helye, tehát a panaszos értékeit mindenképpen biztonságba kellett helyezni.

A Testület életszerűnek találta a r. törzsőrmester előadását, így elfogadta, hogy a rendőr kizárólag a lakás lezárása érdekében hatolt be az ingatlanba. A panaszos maga írta le, hogy az intézkedő rendőrök először lakáskulcsát kérték tőle, mialatt ő a mentőben várakozott, és arról is beszámolt, hogy a történetek során lakáskulcsát a zárban hagyta. A Testület álláspontja szerint egyértelmű, hogy az intézkedő rendőrök nem hagyhatták a panaszos ingatlanát őrizetlenül nyitva hagyott ablakkal, különösen úgy nem, hogy a panaszos távollétének időtartama előre nem volt pontosan megbecsülhető.

Figyelemmel azonban arra a körülményre, hogy a Szolgálati Szabályzat ilyen esetekre tanúk közreműködését írja elő, de a r. törzsőrmester nem számolt be arról, hogy a lakás lezárásakor gondoskodott volna tanúkról, a Testület az eljárás ezen hiányossága miatt a panaszos tulajdonhoz fűződő alapvető jogának csekély fokú sérelmét állapította meg.

A Testület úgy véli, hogy a panaszos által sérelmezett egyéb események szempontjából (pl.: a virágföld kiborítása, rendetlenség okozása) jelen esetben a tanúk bevonása elősegítette volna a tényállás pontos feltárását.

V.

A Testület a beadvány érdemi vizsgálata mellett döntött, hatáskörét azonban kizárta a panaszos nem a rendőrségre vonatkozó sérelmeire nézve. A Testület megállapította, hogy a panaszos bejelentése intézkedési kötelezettséget keletkeztetett a rendőrség oldalán, melyet a rendőrök megfelelően teljesítettek, így ezzel kapcsolatban a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga nem szenvedett sérelmet. A Testület álláspontja szerint az Rtv. 37. §-ának b) pontja megfelelő jogalapot biztosított a biztonsági intézkedés lefolytatásához, így a mentők értesítése, és a kórházba szállítás szintén nem sértette a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát. A Testület megállapította, hogy a magánlakásban való intézkedés jogalapja megfelelő volt, így a panaszos magánlakás sérthetlenségéhez fűződő jogát nem sértette. Az információk elégtelensége miatt a Testület nem tudott állást foglalni abban a kérdésben, hogy rálépett-e a rendőr bármilyen iratra, és ha igen, egyáltalán szándékosan tette-e ezt egyáltalán, ezért a panaszos tulajdonhoz való jogának sérelme nem volt megállapítható. A tisztességes eljáráshoz való jog sérelme a telefonhasználat panaszolt megtiltása miatt szintén nem volt megállapítható. A Testület meggyőződött róla, hogy az intézkedő rendőrök mellőzték az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdésében előírt információk közlését, így a szolgálati fellépés szabályainak megsértése miatt a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét állapította meg. A Testület a sérelmet csekély fokúnak ítélte. A Testület nem tudta tisztázni, tájékoztatta-e az intézkedő rendőr a panaszost kérésére azonosító számáról, így a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét ezzel összefüggésben nem tudta megállapítani. A rendőrök öltözéke a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelt, az azonban alkalmas bizonyíték hiányában nem volt kétségtelenül tisztázható, hogy névkitűzővel és azonosító számmal megfelelően azonosíthatóak voltak-e az intézkedő rendőrök, így összességében a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogának sérelme nem volt megállapítható. A Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy az ajtó megrongálásakor a r. törzsőrmester a panaszos tulajdonhoz való jogát jogszerűen korlátozta, így alapjogsérelem nem történt. Mivel a vegyi eszköz alkalmazása nem volt bizonyítható, a panaszos emberi méltósághoz való jogából levezethető testi épséghez fűződő jogának sérelme sem volt megállapítható. A Testület a tényállás feltárásának nehézségei miatt a panaszos esetleges bántalmazásának kérdésében sem juthatott más következtetésre, mint hogy a panaszos testi épséghez fűződő alapvető jogának sérelme nem megállapítható. A Testület a bilincs alkalmazását jogszerűnek tekintette, és megállapította, hogy az a panaszos emberi méltósághoz fűződő alapvető jogát nem sértette, ugyanakkor a panaszos testi épséghez fűződő jogának sérelme ugyanezzel összefüggésben nem volt megállapítható. A kényszerítő eszközök alkalmazásának tekintetében a Testület nem látta indokoltnak megállapítani a panaszos jó hírnévhez fűződő jogának sérelmét. A rendelkezésre álló adatok alapján a Testület nem tudta tisztázni, lehet-e valóságalapja a panaszos nem megfelelő hangnemet sérelmező állításainak, ezért úgy foglalt állást, hogy a panaszos emberi méltósághoz való alapvető jogának sérelme sem megállapítható. Végül a Testület a lakás lezárásával

kapcsolatban arra a következtetésre jutott, hogy a tanúk bevonásának mellőzése a panaszos tulajdonhoz fűződő alapvető jogát sértette.

Jelen ügyben a Testület arra a következtetésre jutott, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz és tulajdonhoz való jogának kétségkívül megvalósult sérelme nem éri el a súlyosság azon fokát, amely a Testület a panasz országos főkapitánynak való megküldését indokolná. Ezért a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt az Rtv. 93. §. /2/ bekezdése alapján az intézkedést foganatosító szervek vezetőihez áttette.

Budapest, 2014. január 22.

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Dr. Féja András
előadó testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület